

№ 292.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Teofila.
Niedz. św. Tomasza Ap.
Pon. św. Herona M.
Wt. św. Wiktorii P.
Śr. Wigilia, św. Irminy.
Czw. NARODZ. CHR. P.
Piąt. św. SZCZEPANA.

Wschód słońca godz. 8 m. 10
Zachód słońca godz. 3 m. 45
Długość dnia godz. 7 m. 35
Ubytek dnia godz. 9 m. 10

CENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnośnienie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40.
Półrocznie „ 3 „ 76
Zapracia:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 595

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 20 grudnia 1913 r.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minko w Zgierzu, w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu.

CENY OGŁOSZEN:

Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem: pierwszy raz 12 kop., następny 10 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (za każdą grubszą literę płaci się 2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy 25 kop. Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukowane w przeddzień święta lub po święcie. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

GRAND-HOTEL

Łódź.

Sprzedaż delikatesów, ryb, mięsiwa, ptactwa, ciast, lodów, pieczywa do domów po przystępnych cenach. Akuratna obsługa.

Telefon 25-01.

4151

Telefon 25-01.

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ PARTYJNYCH SZTUK i RESZTEK z fabryki
Leonhardta hurtowo i detalicznie. Handlującym rabat. 5979
Edmund Wasilewski, Łódź, Katna 36.

TANIO DO NABYCIA
W BAZARZE „WIEDZY”

MIKOŁAJEWSKA 34.

MIKOŁAJEWSKA 34.

ozdoby choinkowe od 5 kop., gry i zabawki, wyroby ludowe, resztki towarów, kalendarze ścienne i t. p. 4069

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólna sala) i przy chodnich. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11^{1/2}—1^{1/2}, w południe i 7^{1/2}—3^{1/2}, wieczorem, w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12^{1/2}—1^{1/2}, po połud.) Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. —Badanie krwi przy syfilisie. 413

Oddawna egzystujący magazyn
Jubilersko - zegarmistrzowski

A. Duszke

Warszawa, Marszałkowska 102, tel. 105-39

poleca wielki wybór zegarków oraz wyrobów złotych i brylantowych. 5845

Uwaga! Kupuję złoto, srebro, brylanty i kwity lombardowe i płać dobre ceny. 413

Marszałkowska 102.

SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

z ustępnym na wełnach i jedwabiach 10 proc. na bawełnach 5 proc.

w Sklepie Bławatnym

Towarzystwa Współdzielczego

4245

ul. Piotrkowska 100.

Teatr Polski Dzis „Siostra Helena” Jutro po poł. „Siostra Helena”.
CEGIELNIANA 63. „wiecz. „ORLE”

K. BOGUSŁAWSKI

Piotrkowska 100.

POLECA:

Szkló stołowe

Serwisy stołowe porcelanowe

Garnitury do mycia

Garnitury do kawy

Wazony — Figury — Kryształ.

PIOTRKOWSKA 100

PIOTRKOWSKA 100

Znakomity środek odżywczy
KEFIR ZYCKIEGO

nagrodzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym
poleca **Apteka W. DANIELECKIEGO.**

Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-95.

4205

Warszawskie Towarzystwo Akcyjne
Handlu Towarami Aptecznymi
dawniej

ZJEDNOCZENI APTEKARZE i
Ludwik Spiess i Syn Piotrkowska 107

poleca nowe gatunki perfum i kosmetyków firm
krajowych i zagranicznych jak: Coty; Schwarzhohse, Houbigant, Gellé Frères, Gabilla, D'Orsay, Jones Delletrez, Silko, Eusier.

4263

Przeciw otyłości. Sposób życia, jaki kobieta z towarzystwa zmuszona jest prowadzić z rozpoczęciem się obecnego sezonu, zniewała ją do zapomnienia o ćwiczeniu swego ciała. Spędzając czas na wizytach, na robieniu sprawunków, na zebraniach towarzyskich, czyż może kobieta, choćby najwięcej zalotna, znaleźć w ciągu dnia kilka godzin wolnego czasu, który mogłaby poświęcić przechadzce na świeżym powietrzu? — Nic przeto dziwnego, że podobny sposób życia sprzyja tyciu. Lecz niema powodu do zmartwień, skoro w sposób łatwy i skuteczny możemy usunąć nadmierną otyłość, tego wroga młodości. Mamy możliwość zachować wysmukłość linii naszej postaci, nie uchybiając jednocześnie wymaganiom higieny i przyzwoitości, przez zastosowanie Jodyryny D-ra Deschampa (*Iodhyrine du Dr. Deschamp*). Jodyrynę D-ra Deschampa można nabyć w każdej aptece lub w składzie aptecznym. Przy pudełku znajduje się szczegółowy opis ze sposobem użycia w języku polskim. 4249

Leczenie migreny. Barzdo częstą przyczyną połowicznego bólu głowy, t. j. migreny, bywa zaburzenie czynności przewodu pokarmowego. Dla tego też wszyscy dotknięci nawykowym zaparciem stolca, cierpią jednocześnie na migrenę; jeśli zaś jej obecnie jeszcze nie mają, to bez wątpienia zapadną na nią w przyszłości. To też dla zapobiegania temu cierpieniu należy baczyć, aby narząd trawienny działał prawidłowo, unikać wszelkich przekroczeń w diecie, powstrzymać się od alkoholu, a w niektórych razach uciekać się do stosowania alkalicznych wód mineralnych.

Barzdo dobrze działa w omawianym wypadku stosowanie środków rozwalniających w rodzaju *Cascarine Leprince*. Kaskaryna jest bardzo wygodna do stosowania, szybko wywołuje wypróżnienie, a przy dłuższym użyciu prowadzi do zupełnego usunięcia nawykowego zaparcia i jednocześnie migreny. 1945

W biurze paszportowem.

- Wiek?...
- Dwudziesty! Szybko leci...
- Oczy?...
- Ledwo widzę panie...
- Włosy?...
- Były. — Dziś się świeci.
Na łbie niby na kolanie...
- Nos?...
- O, węż mam ani słowa!...
- A szczególne jakie znaki?...
- Pije koniak od Szustowa
I zdrow jestem, niby ptaki!...

3863

Dusza handlu.

Pieniądz nie jest niczem więcej jeno przedstawicielem pracy, znakiem ułatwiającym jej wymianę. Istotne zaś bogactwo każdego kraju stanowią jego skarby przyrodzone i praca wytwórcza, przetwarzająca te bogactwa w przedmioty ogólnego użytku, oraz handel, ułatwiający ich zbycie.

Handel nie może wprawdzie istnieć bez kapitału, ale zarazem wytwarza on ten kapitał z zysków, jakie gromadzi: a ponieważ zatrudnia rozległe koło pracowników łącznie z przemysłem, którego jest niezbędnym pomocnikiem, przyczynia się tedy wielce do rozmnożenia ogólnego dobrobytu.

Dlatego też unarodowienie handlu i przemysłu jest aktem troski o dobrobyt ogółu zwłaszcza następnych pokoleń, którym przekazać winniśmy nietylko skarby przez ojców zdobyte, lecz i przez nas pomnożone, by ułatwić im coraz trudniejszą walkę o byt.

Przemysł i handel w rękach obcych a częstokroć wrogich nam żywiołów nie bogacą lecz zubożają kraj, bo jak polip wysysają soki z organizmu społecznego, na którym się rozpleniają.

To też walka o unarodowienie przemysłu i handlu jest czynem trzeźwo i rozumnie pojętego patriotyzmu; a ci, którzy przeciw niej występują dowodzą albo krótkowidztwa w rzeczach społecznych, albo złej woli, lub też, obłąkani, skąd inąd niezmiernie podniosłymi ideami humanizmu, nie zdają sobie sprawy z tego, co czynią, nie pojmują, że naród ubogi, zrujnowany przez katastrofy dziejowe lub własną niezaradność, tak jak każdy człowiek znalazłszy się w podobnym położeniu, winien mieć za pierwszy obowiązek ugruntowanie własnego dobrobytu i dobrobytu swej rodziny, zanim pomyśli o innych.

Jedno z pism polskich, w dość długim rzeczowo i nie bez taktu napisanym artykule, ubolewa nad losem młodzieży polskiej, która, wykształciwszy się zawodowo w przemyśle i handlu musi szukać pracy u obcych, bo w kraju ojczystym znaleźć jej nie może. — Jako wymowny przykład autor tego artykułu przytacza losy pewnego młodzieńca, polaka, który, wykształciwszy się za granicą jako tkacz, nie mógł w Łodzi ani w Żyrardowie otrzymać płatnej posady stałej, bo fabrykanci Niemcy i Żydzi przyjął go nie chcieli do swych fabryk i dopiero po wielu staraniach udało mu się dostać do fabryki w charakterze zwykłego robotnika.

Niemcy i Żydzi w danym wypadku działają w interesie samoobrony, bo nie chcą, by tworzyły się kadry zawodowo wykształconych zwłaszcza zamożniejszych Polaków, którzy zakładając później własną fabrykę, mogliby zepchnąć ich z uprzywilejowanych teraz stanowisk. Co innego prosty robotnik, bo jest i tańszy i potulniejszy od zagranicznego.

Skoro jednak podjęta obecnie walka ekonomiczna o unarodowienie naszego przemysłu i handlu nie słabnie i doprowadzi nas do posiadania własnych polskich fabryk, zakładów przemysłowych i firm handlowych, młodzież nasza zawodowo wykształcona nie będzie potrzebowała szukać pracy i chleba u obcych, bo w kraju znajdzie go pod dostatkiem.

Pierwszy okres tej walki przyniósł już dość pokaźne rezultaty, zwłaszcza w handlu, ale u awnił też i jego braki, jako pośrednika pomiędzy wytwórcą a spożywczą.

W ostatnich czasach bowiem powstało wiele hurtowni w różnych dziedzinach handlu, tych niezbędnych prawie pośredników pomiędzy wytwórcą a detalistą; a jednak detaliści nasi po staremu idą po towar do hurtowni Żydów, bo w nich mają ułatwiony kredyt, naturalnie pozorowanie tylko tani, bo oparty na operacji dostarczania lichszych gatunków pod marką lepszych, oraz na manipulacjach przy miarze i wadze.

Hurtownie polskie nie posiadają dostatecznych kapitałów obrotowych, więc nie mogą zbyt łatwo szafować kredytem.

Wytwarza się stąd błędne koło, paraliżujące sprawność polskich hurtowni i polskiej wytwórczości, nie mogącej pozbyć się żyda jako pośrednika.

ŚLUZOROPOTOK, RZERZĄCZKĘ ZAPALENIE PĘCHERZA MOCZOWEGO I INNE CIERPIENIA DRÓG MOCZOWYCH

leczy SZYBKO I SKUTECZNIE jedyny środek zalecany przez wszystkich lekarzy **EUMICTINE** (zapewniający dyskr.) z laboratorium D-ra M. Leprince w Paryżu. Dawka: 8—12 pigulek dziennie. Sprzedaż 2471 we wszystkich aptekach.

M.A. ANANOVA

KONIAK

RION.

NAJLEPSZY
W GATUNKU I SMAKU

3245

Składy: Warszawa, Elektoralna Nr. 31.

Generalny Przedstawiciel **Seweryn Zieliński.**

W każdym gospodarstwie i w każdej chwili można mieć piwo doskonałe, tak pełne i smaczne jak najświeższe z antalka. Wymienite do ostatniej kropli.

Główny skład piwa Tow. Akc. Browar. Parowych

„Haberbusch & Schiele”

Łódź, Przejazd № 75, tel. 14-33.

POLECA ZNANE PIWA:

Pilzeńskie:

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1,60 kop.
" 10 " " " 3,20 "

KULMBACHSKIE:

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1,70 kop.
" 10 " " " 3,40 "

z dostawą do prywatnych domów bez zastawu.

W Pabianicach obstałunki przyjmuje restauracja W-go Pana Hegenbardta. Reprezentant na Łódź i okolice

Edward Lorentz.

4275

Kapitał obrotowy jest duszą handlu, bez której nie może się on nie tylko rozwijać, ale nawet dłuższy czas wegetować. Dla kupca, czy to hurtownika czy też detalisty, dla wytwórcy, kapitał obrotowy jest niezbędny, a prócz niego mieć on musi i kapitał zapasowy.

Do handlu biorą się u nas przeważnie ludzie bardzo słabo w kapitał ten uposażeni. Inaczej być nie może w kraju, w którym ludzie uposażeni wołają obcinać kupony od papierów procentowych, byle żyć bez troski, niż angażować się w mniej lub więcej zyskowne przedsiębiorstwa, choć całkiem bezpieczne. W tym więc wypadku z pomocą naszej wytwórczości i naszemu handlowi musi przyjść działalność współdzielcza. Muszą powstać współdzielcze instytucje kredytowe, któreby wytwórcom, hurtownikom i detalistom naszym udzielały taniego i ułatwionego kredytu, finansowały przedsiębiorstwa wytwórcze, obiecujące pewne korzyści, odciągały detalistów naszych od brania towarów na kredyt w hurtowniach żydowskich.

Istniejące obecnie nasze instytucje drobnego kredytu, товариства pożyczkowo-oszczędnościowe, tej potrzebie coraz bardziej palącej nie czynią zadość w dostatecznym stopniu. Ograniczają one swoją działalność jedynie na gromadzeniu drobnych oszczędności i udzielaniu swym członkom pożyczek w sumach nie przechodzących tysiąca rubli i to w bardzo rzadkich wypadkach, przytem formalności przy udzielaniu takich pożyczek sprawiają wiele kłopotów i wymagają sporo czasu.

Dlatego potrzebne nam są instytucje kredytowe współdzielcze, których wyłącznym zadaniem byłoby przychodzenie z finansową pomocą nowej polskiej wytwórczości, naszemu handlowi hurtowemu i detalicznemu. Gdy zaś one powstaną, wytwórczość nasza i nasz handel posiadają będą duszę niezbędną dla ich prawidłowego rozwoju.

Stan. Łop.

Z pod Czernihowa.

Pod Czernihowem, o pięć wiorst za miastem, na Deśnie — dopływie Dniepru — w ciągu półtora roku budowano niedawno most długości 250 sążni, drewniany, częściowo z betonu i żelaza.

Przy moście tym, w którym roboty ciesielskiej było na 80,000 rb., pracowali jako cieśle robotnicy polacy z ziemi Siedleckiej, z Podlasia.

W tym charakterze pracują oni nieraz i w Rosyi, na Syberyi, a nawet w Mandżuryi, i bywają podobno bardzo poszukiwani.

Uchodzą za zdolnych fachowców, tegich i bardzo sumiennych robotników.

Przedsiębiorcy pod Czernihowem, mając trudności z innymi, postanowili wezwać do pomocy grupę znanych im, choć w miejscowych „okolicznościach” niezawsze mile widzianych, tych cieśli polskich z Podlasia, z okolic Włodawy i Sławatycz.

Ciekawa to grupa ludzi.

Panuje wśród nich spężyta organizacja, niby w artelu jakim, pomimo że organizacja ta oparta jest tylko o bardzo pierwotny, bo patryarchalny charakter.

Pod Czernihowem na czele stali majstrowie znani w Rosyi, niejacy bracia K., drobni gospodarze ze Sławatycz, ziemi Siedleckiej.

Ci chłopscy majstrowie podlascy to niezwykle przedsiębiorczy w naszych warunkach ludzie i znakomici fachowcy, wobec których inżynierowie teoretycznie wykształceni chylili wprost głowę w podziw przed ich znanstwem materiału i montażu, znanstwem nabytym drogą rozważliwej i karnych robotników cieśli, pracowników — jak oddział żołnierski karny — choć spojony „tylko” rolicznymi węzłami krwi, narodowości, religii, obyczajów i równego poziomu umysłowego.

Ale, pomimo to, zaufanie u przedsiębiorców mają zawsze ogromne i roboty zawsze nawał.

A do jej wykonania wprost precyzyjnego — chcąc, jak mówią, pracować „poćciwie” — terminowo, z pomocą sprytu chłopskiego i znajomości ludzi, umiejętnie dobierają sobie grupę zdolnych trzeźwych i karnych robotników cieśli, pracowników — jak oddział żołnierski karny — choć spojony „tylko” rolicznymi węzłami krwi, narodowości, religii, obyczajów i równego poziomu umysłowego.

Obchodzi się tu bez praw, bez paragrafów pisanych, bez związków zawodowych i sądów rozjemczych.

Bracia K. zachowują się względem swych współpracowników — jak rzetelny, szanujący się wiejski gospodarz obchodzi się ze swym parobkiem.

I mają posłuch i mir.

Robotnicy mieszkają z majstrami razem w jednym baraku — majstrowie razem z nimi stają do pracy; ta jest między nimi różnica, że majstrowie trzy razy więcej od nich mają i cięższej bo umysłowej roboty i znacznie później od swych podkomendnych odchodzą na spoczynek.

W gospodarstwie domowym urządzają się w ten sposób, że co tydzień obierają gospodarza, który zostaje w domu i razem z kucharką miejscową, rusinką, gotuje strawę dla towarzyszy, sprząta mieszkanie i kupuje hurtownie zapasy w Czernihowie.

Płaca wynosi od rub. 1 kop. 20 do 2 rub.

dziennie. A że zapasy względnie tanie, więc za 3 rub. życie niegorzsze. Ponieważ jedni zadowalali się mniej, a inni potrzebowali jeść trochę inaczej, więc były dwa stoły, i to była jeszcze jedna różnica; pozatem, wszyscy, jako polacy, katolicy, z przekonań narodowców, trzymali się, stanowiąc niby jedno ciało, razem.

Jakie było wogóle zdumienie podlasiaków, gdy przybywszy na naszą Ruś tutejszą, usłyszeli po raz pierwszy mowę ruską, tak bardzo podobną do mowy rusinów z nad Buga:

— „Paniczku — adyć to chyba jeszcze Polska!” — z rozblyśtemi radością oczyma mówili do młodego technika polaka, pracującego przy budowie...

Świętowali tylko w polskie święta i to nie tylko kościelne, ale i te jakie obchodzone są w ich parafiach.

Zawsze razem — razem też chadzali na sumę do Czernicowa.

W kościele po nabożeństwie było i „Święty Boże” z tą poruszającą do głębi żywiołową mocą, z jaką tylko chłop polski, zwłaszcza z „Czerwonego Podlasia” zaśpiewać tę pieśń potrafi.

Czytali też w święta razem ewangelie, Życie Chrystusa i ludowe polskie gazety, które sobie na spółkę prenumerowali, a gdy w dzień uroczysty kładzenia kamienia węgielnego duchowny miejscowy poświęcił krzyż z jednej strony przyszłego mostu, to podlasiacy odruchowo o rannej zorzy nazajutrz szybko i sprawnie przy śpiewie pieśni nabożnej wyciosali także krzyż i wkopali go naprzeciw tamtego, uroczyste „w zakładczyne” poświęcone.

I takim swoim życiem żyli tu rok cały. Zarobiwszy łącznie kilkadziesiąt tysięcy rubli, ruszyli do domu.

Pieniądze zarobione idą na domowe potrzeby — na przyrost ojców — na jej umocnienie — na przykup „gruntu” — powiększenie ich wielkiej Polski w ciele i — w duchu.

I tak rok po roku wracają ci „szarzy ludzie”, ubodzy cieśle, chłopcy polskie do domów, do chat swoich pod Włodawą do Sławatycz, gdzie czekają ich półka chłopskich małorolnych gospodarstw, żony, dzieci i powinowaci.

Pobędą czas jakiś na swojej ubogiej roli, nacieszą się rodziną i krajem, mówią i wszystkim, co swoje, a gdy ich znowu wezwie komendant ich majster, stawiają się znów do apelu i ruszą z nim ufnie w dalekie, obce — lub obcejące strony — za chlebem.

A może nie tylko „za chlebem” — ale i „z chlebem”.

Bo te dusze ich — proste a zdrowe — stają się czasem niektórym poniekąd jako on mistyczny „chleb żywy żywy, który z Niebą zstąpił”.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Kilka słów o zbliżających się świątach. — Kłopoty ojczulka. — Do tych kłopotów, ja jeszcze jeden przynoszę. — Mój projekt. — Towarzystwo popierania pracy społecznej. — Pan dyrektor elektrowni.

Wśród ludzi są chwile, które dobre ich strony, raczej zalety bardziej jeszcze uwydatniają, a niezdecydowanym dodają energii i zagrzewają ich do czynu.

Do takich chwil wypada zaliczyć święta Bożego Narodzenia: Wigilia ma dziwny urok w każdym domu polskim, a kolęda uspokoja nieraz rozklekotaną głowę ojca rodziny, który musiał „wysupłać” większą kwotę „mamie”, pamiętać dla pociech o nowych trzewikach i kapelusikach, następcy swemu sprawić bluzkę nową, a i o zabawkach lub upominkach nie zapomnieć, boć Marysia „naharowała” się przez rok cały sporo, przed świątami zaś w „dwójnasób” musiała pracować...

Mimo, mówię, takich wydatków, od których „głowa puchnie”, tatuś, patrząc na wesołe i ubawione buziaki swojej młodzieży, zapomina o troskach codziennych i nabiera trochę humoru, podjadłszy nieco na śniadaniu w jednym z barów, gdzie go „mamusia-gospośnia” tego dnia wysłała, żeby po dniu „nie płatał się” niepotrzebnie, tem więcej że w tym barze spotkał kilku równych sobie delegatów, których towarzystwo wpłynęło na poprawienie humoru.

Licząc więc na ten bajeczny humor pana domu, śmiem się do niego odezwać w następującej kwestyi:

Kochany ojczulku, widzę, że już od paru lat nie pożyczasz pieniędzy „na gwiazdkę” od żyda, dbasz o dom i myślisz o przyszłości swoich dziecku. Widuję cie też niejednokrotnie z książeczką w kasie oszczędności, a zatem musisz wносить, że sobie coś na czarną godzinę odkładasz. Rzecz bardzo słuszną i konieczną w naszych stosunkach.

Sto lub dwieście rubli nieraz może uratować sytuację i nie dopuścić do ostatniej nędzy...

Widząc twój drużynę, kochany ojczulku, i wiedząc, że nie tylko starannie ją chowasz i uczysz, ale i za szkoły płacisz, przyjść muszę do przekonania, że wielkich rzeczy w kasie nie masz, i wielkich rzeczy nie zbudujesz...

O zabezpieczeniu twymi funduszami dzieci niema mowy. I to nic nie szkodzi.

Niech one się wyrabiają w twojej szkole życia tak, jak tyś to zrobił... baczycie jednakże trzeba, iż co rok walka o ten byt jest trudniejsza, boć wiele placówek przed polakiem usunie się i trzeba tworzyć nowe, aby przy nich można było egzystować.

W ostatnich czasach na to zwrócono w naszym społeczeństwie uwagę i jako środek do zdobycia nowych placówek obrano sobie handel i przemysł. Hasło to ogromnie pobudziło umysły i znalazło gorące przyjęcie w całym niemal Królestwie Polskiem.

Ale ani handel ani przemysł nie może być prowadzony bez gotówki, dlatego trzeba pewnej ofiarności ogółu, aby dopomóc tym gałęziom.

Przedstawiam więc projekt, czyby ci ojcowie, matki, małżonkowie, kawalerzy i inni wolnych i wyzwolonych rzemiosł przedstawiciele, którzy składają w kasie swoje oszczędności,

nie zechcieli tylko pięć procent przeznaczyć na wzmocnienie handlu i przemysłu.

Nie mówię, żeby te pieniądze oddać tak, bez rachunku. Nie, do takich rzeczy zachęcać nie będę, boć byłaby to utopia; ale żeby przelać je do Banku współdzielczego z tem zastrzeżeniem, aby za nie był stworzony albo hurtowy skład jakich towarów, albo jakaś fabryczka i t. p.

Składający te pieniądze byłby drobnym akcyonariuszem przedsiębiorstwa, które dałoby mu z czasem piękne dochody.

Pięć procent to przecież niewiele, boć to roczny procent od wkładu. Gdyby się jednak znalazło 100,000 takich, co dają tylko po 5 rubli, otrzymalibyśmy pół miliona rubli.

Za te pieniądze można byłoby wybudować w Łodzi przypośmy część gmachów dla szkół elementarnych, które wydzierżawione zostałyby miastu choćby na przeciąg lat 15, na tych warunkach, jakie dziś obowiązują magistrat, płacący za brudne nory. Stąd jużbyśmy osiągnęli piękny procent.

Albo gdyby się zebrało więcej gotówki, można by nabyć jedną z kopalń węgla w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Czyż to zły interes?

Warto poświęcić tej „utopii” chwilę czasu i rzucić projekt pod adresem Banku współdzielczego, któryby na ten cel przygotował specjalne 10 rublowe akcje, lub gdyby to trudność przedstawiało, zajęłyby się wyrobieniem ustawy, na zasadzie której stworzyłby sekcję przy swych biurach.

Nie jest to projekt zbyt utopijny, bo drobne sumy mogą u nas złożyć liczni ofiarodawcy.

Tym co „imie tylko mają żyjących, a duchem są jakby umarli“.

Bo oni — te chłopcy polskie — duszy swej strzegą pilnie i dla grosza jej nie spodlą ani dla żadnych względów pełzającej polityki, ani dla polepszenia bytu.

Mocą moralną odzywać będą nietylko współtowarzyszów pracy — robotników — ale zadumać się każą nad sobą i niejednemu przedstawicielowi „inteligencji“.

Rusini i reforma wyborcza.

Jak informują ze strony poważnej, rusini zmierzają obecnie wszelkimi siłami do obalenia gabinetu hr. Stuerghia i namiestnika Korytowskiego. Liczą oni na to, że przyszyły gabinet, ktokolwiek w nim będzie przewodniczył — wywrze na polaków silniejszą presję i że ewentualnie p. Bobrzyński, objawsz rząd w Galicyi, przeprowadzi wybory na korzyść byłego bloku, z tego powodu robią wszystko, aby reformę wyborczą obalili.

Trudno oczywiście sprawdzić, jakie czynniki podtrzymują rusinów w ich ślepych oporze, ale to pewna, że oni obecnie są jedyną przeszkodą do przeprowadzenia reformy wyborczej. Po stronie polskiej nastąpiła wreszcie zupełna konsolidacja i usunięto różnice, dzielące w tej sprawie polskie stronnictwa. Polacy doszli do maximum ustępstw na rzecz rusinów i nierzagorzalsi zwolennicy blokowego projektu doszli już do przeświadczenia, że niepodobna iść dalej w koncesjach politycznych bez groźnego naruszenia najważniejszych interesów narodowych.

Ta solidarność polska jest po części dziełem nam. Korytowskiego i należy mu się za to szczerą wdzięczność. Śmieszna jest też pretensja, podnoszona z tego powodu do namiestnika przez p. Petruszewicza i jego kolegów.

Zgoda w obozie polskim była nieuchronną, aby przyszła do skutku reforma wyborcza, — nawet rusini skarżyli się ciągle na nieporozumienia wśród polaków, żądając ich usunięcia. Teraz, kiedy polacy idą solidarnie, rusini wysnuwają stąd nowe żale i nowe żądania. Najlepszy to dowód, że nie chodzi im o reformę wyborczą, ale o hasło do agitacji, której końcowym celem jest podział Galicyi.

Nigdy jednak polacy nie dopuszczają do takiego rozdarcia kraju, związanego historyczną tradycją i wspólnością wszystkich interesów ekonomicznych i społecznych, — a jeżeli rusini sądzą, że obalając reformę wyborczą, przyspieszą zrealizowanie swoich planów, — oddają się złudzeniu, które ich drogo kosztować będzie.

Pomyśl więc nad tem kochany ojciec miłowanej przez ciebie rodziny. Ryzyko niewielkie, ale nadzieja duża. Wszak im więcej będziemy mieli instytucji swojskich, tem lżej będzie znaleźć zajęcie twoim dorastającym spakobiercem.

Przed świętami nzebierało się tyle materiału, że naprawdę nie wiadomo, gdzieby dało się wcisnąć kilka uwag o nowo powstającej instytucji: „Towarzystwa popierania pracy społecznej“, a przecież to towarzystwo jaknajbardziej chyba zlewa się z tem, co wyżej omówiłem.

Wprawdzie dyrektor i kierownik podobnej instytucji warszawskiej, mówiąc o zakresie działań, zaznaczył wyraźnie, że prace tow. warszawskiego są przeważnie naukowe, ściśle, z prawnym lub społecznym podkładem, mimo to — gdybym organizował Towarzystwo popierania pracy społecznej, nadałbym mu zupełnie odrębny kierunek, a to dlatego, że jeżeli jedna instytucja uprawia ten zakres, to druga powinna iść w zupełnie innym kierunku i tylko w razie potrzeby pomagać jej, uzupełniając miejscowymi materiałami jej prace.

Zaznaczam to dosyć wyraźnie, i wypowiadam się nie w tym celu, aby tylko bezpotrzebnie mącić poglądy ogółu, ale wprost widzę, że w Łodzi nie mielibyśmy ludzi do prowadzenia instytucji wyłącznie w kierunku teoretycznym, ściśle naukowym.

Specjalne gałęzie, jak tkactwo, farbiarstwo, fabryczne i t. p. zapewne, że znalazłoby tu potrzebnych pracowników i taka sekcja mogłaby z powodzeniem pracować nietylko dla Łodzi, nietylko dla Królestwa, ale nawet uwagi jej znalazły-

KRAWATY WIEDENSKIE i KRAJOWE

niezrównany wybór najmodniejsze kolory: desenie poleca

M. KOŁODZIEJSKI

3 św. ANDRZEJA 3.

Z Y G Z A K I.

Nie mam tu na myśli tych Antków, którzy niedawno jeszcze przed Pochroniami, weszli do literatury, Antków, tak dobrze znanych Warszawie, pisze „Goniec poranny“ choćby z kabaletowych numerów.

Nie o tych mi chodzi; są Antkowie wyższego pokroju, których nikt nie tworzy. Są to ulubieńcy gawiedzi półinteligentnej. Poznacie ich łatwo.

Antek taki, to bestya ambitna, przed niczem się nie cofnie, aby tylko zdobyć rozgłos, poklask, reklamę dla siebie. Przedstawia on różne odmiany.

Jeden udaje publicystę i wali pięścią na prawo i lewo, a jeśli kiedy cios mu odparują, nie traci kontenansu, lecz złapany na łgarstwie, innej szuka ofiary. Drugi występuje w roli krytyka i wieszając psy na jakim znanym literacie, czasem także krytyku, próbuje na jego karku wyjechać w górę. Trzeci pozuje na satyryka, ale satyry jego tchną paszkwilem i pamfletem. Wszystkich cechuje niewykwintny, niesmaczny, ordynarny cynizm w ich utworach i głupota w polemice.

I tłum, gawiedź ucieszona, patrzy, rozdziewła gębę i wrzeszczy po różnych Udziałowych, cukierniach teatralnych i foyers: A to mu dał! To go wypatroszył! To go ubabrał!

Ludek ma jakąś sensację, gdy Antek wali z wyjątką i jedyną troską, jakby znalazł nową ofiarę, bez tego marnuje się niby ów temperament jego nieokiełznany, niby ten dowcip, niby to zacięcie satyryczne, zwłaszcza gdy zbyt długo żądzą oplwania czegoś lub kogoś nie znajduje ujścia. Więc szuka, myszkuje Antek gorliwie z gotową w gębie śliną, pod czymby adresem ją splunąć, ze złożoną garścią w kułak-pióro, komuby wetknąć je pod żebro?

A wie Antek dobrze; co lubi tłum, że ciąć, kłuć, znęcać się okrutnie — to dopiero dla tego tłumy rozkosz zabawa!

Czasem widać w nim wpływ kultury żydowskiej; taki np. Antek nie może się obejść bez specyficznego czysto żydowskiego nasyłania na „wrogów“ całego repertuaru chorób ciężkich i defektów fizycznych. Życzy im np., by się w nich rozwijały pomyslnie mikroby i choroby, puchła im wątroba i t. d. Ta przymieszka do aryjskiej kultury wschodniej z całym repertuarem życzeń pobożnych pod adresem wrogów, tak zdradza swe semickie pochodzenie, jak ryże pasemka włosów u blondynów zdradzają, że gdzieś, którądyś, ongi wsaczyło się do krwi aryjskiej trochę obcei.

Nie żałuje twórca - Antek chorób swym wrogom, a sam cierpi na jedną, ale nie-wątpliwą i to w stopniu najwyższym — na megalomanię.

Mijajcie ich z pogardą!

Pankracy.

Dozór nad kotłami parowymi.

W czwartek, w lokalu przy ul. Piotrkowskiej nr. 103, odbyły się narady członków łódzkiego oddziału Stow. dla dozoru nad kotłami parowymi z udziałem zaproszonych przemysłowców łódzkich, posiadających kotły parowe.

Zebrań zażądał przybyły umyślnie z Warszawy dyrektor Stowarzyszenia, inżynier Andrzej Wierzbicki, poczem na przewodniczącego powołano p. Emila Hirszberga.

Zebrań miało na celu omówienie sprawy rozszerzenia zakresu działalności oddziału łódzkiego i ułożenia planu tej działalności w roku przyszłym.

W sprawie tej zabrał głos inż. Wierzbicki, który przedewszystkiem scharakteryzował dotychczasową działalność Stowarzyszenia, stwierdzając stopniowy i pomyslny rozwój instytucji. Stowarzyszenie liczy już obecnie w swym składzie około tysiąca fabryk i zakładów przemysłowych i obejmuje dozór nad trzema z górą tysiącami kotłów parowych. Oprócz dozoru nad kotłami, Stowarzyszenie prowadzi szczegółowe badanie w zakresie całokształtu gospodarki parowej, wykonywa ekspertyzy przy odbiorze kotłów, maszyn parowych i silników spalinowych, pilnuje prawidłowego wykonania budowy kotłów parowych w odnośnych fabrykach. Przez palaczy instruktorów Stowarzyszenie czuwa nad prawidłowym i oszczędnym paleniem pod kotłami, a przez inżynierów swych opiekuje się wogóle prawidłową eksploatacją maszyn i kotłów parowych.

Oddział łódzki w ostatnich czasach rozwija się bardzo szybko, gdyż podwoił liczbę swych

by uznanie niezawodnie w całym świecie.

Dlatego, rozpatrując się w ustawie i celach Towarzystwa uważam za obowiązek położyć nacisk na to, ażeby „Tow. popierania pracy społecznej w Łodzi“ zabrało się raczej do praktycznych rzeczy, a więc przedewszystkiem:

Do stworzenia muzeum tkackiego w Łodzi, połączonego z nieustanną wystawą prób i wzorów.

Trzeba przekonać naszych fabrykantów, że instytucja taka da przedewszystkiem dla nich olbrzymie korzyści. Wystawienie wzorów może ściągać tu tysiące kupców, którzy będą chcieli osobiście poznać produkcję Łodzi, a co zatem idzie, zawiązać tu stosunki handlowe.

Założenie takiego muzeum nie da tych rezultatów, jakich może się spodziewać fabrykant — odrazu. I tu trzeba cierpliwości i wytrwania. Jednakże z czasem skutek musi być osiągnięty.

Zorganizowanie płatnego biura przy popieraniu pracy społecznej, przeznaczonego do korespondowania w tym celu z osobami zainteresowanymi, przyczyni się niemało do zawiązania bezpośrednich stosunków między fabrykantami a sprzedawcą, a to już jest wielka wygrana dla miejscowego przemysłu.

Drugim ważnym punktem, na który nowe Towarzystwo powinno położyć nacisk, to stworzenie należycie zaopatrzonego laboratorium chemicznego, specjalnie przeznaczonego dla celów przemysłowych.

Badanie węgla, skład farb, zawartość olejów, smarów i t. p., jak dla Łodzi, odegra wielką rolę i będzie miało doniosłe znaczenie, ale

i na czele tej sekcji muszą stanąć powagi naukowe.

Niemniej też koniecznym jest założenie w Łodzi biblioteki publicznej, boć wstyd nam nie-słychany, aby Łódź, licząca pół miliona ludności, nie miała dotąd biblioteki.

Wogóle działalność nowej instytucji łódzkiej powinna nosić na sobie zupełnie odrębny charakter, niż Tow. pracy społecznej w Warszawie.

Te instytucje mają się uzupełniać, a nie wzorować jedna na drugiej...

To są nasze uwagi. Muszę jednak dodać i uwagi płynące z poza redakcji.

Jeden z dyrektorów elektrowni łódzkiej wniósł nawet na organizacyjnym zebraniu Tow. popierania pracy społecznej projekt stworzenia przez tę instytucję jeszcze jednego dziennika polskiego.

Popieram bardzo ten projekt, bo pomimo nawoływań całej prasy łódzkiej o to, ażeby przynajmniej polskim odbiorcom elektrownia wysyłała rachunki w polskim języku pisane i na polskich blankietach — dotąd tych nawoływań nie uwzględniła.

To też do redakcji naszej napływają nieomal codziennie skargi na to niepoprawne postępowanie elektrowni.

Może nowy dziennik będzie miał większy wpływ w tej sprawie na zarząd elektrowni.

Nowy projekt pana dyrektora przez wpływ i powagę tak poważnej instytucji jak Tow. popierania pracy społecznej może ten upór elektrowni przefamie.

X. X.

członków. Obecnie liczy on 205 członków, a liczba kotłów parowych, nad którymi rozciąga opiekę, wynosi 622.

Wobec tego zarząd centralny Stowarzyszenia postanowił w roku 1914 znacznie wzmocnić personel techniczny oddziału.

Zarząd pozyskał specjalnie dla oddziału łódzkiego od stycznia r. b. wykwalifikowanego specjalistę-inżyniera, z wieloletnią praktyką w stowarzyszeniu niemieckim dozoru nad kotłami parowymi w Królewcu.

W najbliższej przyszłości będzie zaangażowany specjalista dla oddziału łódzkiego, instruktor-palacz dla nauki racjonalnego palenia pod kotłami, przez co fabryki mogą zaprowadzić znaczną ekonomię w opale.

Inżynier Kowalski oświetlił stosunki, panujące w stowarzyszeniach kotłowych w Niemczech, na podstawie własnego doświadczenia.

Podczas ożywionej dyskusji nad przyszłą rozszerzoną działalnością oddziału łódzkiego wyłoniły się projekty następujące: wzajemne asekurowanie kotłów od wypadków eksplozyji; o urządzeniu stacji doświadczalnej nad materiałem kotłowym, materiałami opałowymi, wodą do zasilania kotłów, różnymi środkami, zabezpieczającymi od osadu i t. d.

W celu bliższego kontaktu członków okręgu łódzkiego z zarządem centralnym w Warszawie, zaprojektowano w przyszłości powiększyć liczbę członków zarządu z pośród fabrykantów łódzkich do 3-ch, którzy mieliby bezpośredni nadzór i nadawali kierunek pracom biura oddziału w Łodzi. (a)

Teatr Polski.

„Siostra Helena”, komedia w 3-ach aktach Engla.

Na ostatnią premierę, w ubiegły czwartek, dyrekcja Teatru polskiego wybrała „Siostrę Helenę”, lekką komedię w 3-ach aktach Engla, która w Warszawie, grana od szeregu tygodni, cieszy się nadzwyczajnym powodzeniem.

Za temat do komedii posłużyła autorowi historia młodej dziewczyny, która doznawszy miłosnego zawodu w zaraniu życia zostaje szarytką-pielęgniarką, znaną w wysokich sferach pod imieniem „siostry Heleny”.

Wszyscy pielęgowani pacjenci zakochują się w pięknej szarytce. Siostra Helena widzi w tem jednak objaw powrotu do zdrowia pacjenta i opuszcza go, aby dalej nieść swą pomoc dotkniętym chorobami.

W czasie wędrowki swej po różnych domach arystokratycznych „siostra Helena” dostaje się do pałacu hrabiostwa Bendsdorfów, gdzie pielęgnować ma młodego hrabiczka. Tu jednak zakochuje się sama w pacjencie, zresztą zdrowym i symulującym tylko obłąd. Wierna jednak swemu postanowieniu nie wychodzi za niego za mąż, lecz sama namawia go do poślubienia kuzynki, panny milionowej i pozostaje nadal pielęgniarką.

Sztuka napisana jest niezmiernie żywo, tu i ówdzie przebłyskuje nadzwyczajny dowcip; nie brak też szyderczych igiełek, skierowanych w sfery arystokracji. Kilka scen w sztuce jest kapitalnych.

Grano „Siostrę Helenę” bardzo słabo. Złożyły się na to niezbyt trafne obsadzenie ról i liche opracowanie przez niektórych artystów materiału pamięciowego. Nie dziw zatem, że artyści „sykali się”, akcja toczyła się pomału, skutkiem czego najzabawniejsze momenty miały bez większego wrażenia.

Z wykonawców wyróżnili się p. Brandt świetnym odtworzeniem epizodycznej postaci lekarza, oraz staranną grą panie Pieńkowska—siostra Helena i p. Różańska—hrabina Bendsdorf, chociaż role te nie leżą w zakresie talentu wymienionych artystek.

Komedia, o ile grana będzie lepiej, a nie wątpliwe, że nastąpi to już dzisiaj, dzięki swojej wartości i dowcipom liczyć może na powodzenie.

Dochód z przedstawienia przeznaczony był na I-szą ochronę. Mimo jednak sympatycznego celu publiczność zebrała się nielicznie... Hg.

Kazimierz Roszak,

Optyk Dzielna № 1, Telefonu № 23-44.
3989 Patrz stronica 12.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Bogumiła. Jutro Tomisława. W poniedziałek: Drogomira.

TEATR POLSKI. (Cegielniana nr 63). Dziś „Siostra Helena”, farsa Engla. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Siostra Helena”. Początek o g. 3 po poł — „Orle” Rostanda. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Ewa”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Manewry jesienne”. Początek o godz. 3 po poł. — „Czar walca”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR LUDOWY. (Przejazd 34). Jutro „Mnich” J. Korzeniowskiego. Początek o godz. 7 wieczorem.

POGADANKA. Dziś pogadanka fachowa sekcji tkackiej przy Stowarzyszeniu majstrów fabrycznych gub. piotrkowskiej, w lokalu własnym (Nowy Rynek 6) o godzinie 8 wieczorem.

MUZEUUM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(—) Ubezpieczenie starości i niezdolności do pracy. Minister handlu i przemysłu, jak się dowiaduje „Riecz”, znowu wysuwa na porządek dzienny sprawę ubezpieczenia robotników na wypadek starości i niezdolności do pracy.

Odnosny projekt był w swoim czasie opracowany przez specjalną komisję pod przewodnictwem zmarłego ministra handlu i przemysłu Filozofowa.

Projekt, opracowany przez tę komisję wzorowany na prawie niemieckim, uznano obecnie za „nazbyt radykalny” i wobec tego ministerium handlu i przemysłu zwołuje specjalną komisję, która ma ponownie rozważać całą sprawę.

(—) Wagony sypialne. Do pociągów kolei warsz.-petersb. № 10 i 9 włączono wagony sypialne za opłatą plac karty.

Pociąg № 10 wychodzi z Warszawy o godz. 12 min. 18 w nocy, a pociąg № 9 przychodzi do Warszawy o godz. 8 rano.

Poprzednio takie wagony krążyły tylko w pociągach pocztowych № 3 i 4.

(h) Z kolei. Z Nowozybkowa telegraficznie donoszą, że przerwa w komunikacji kolejną żelazną przez rzekę Desnę potrwa do d. 20 b. m. Z Permu telegrafują d. 18 b. m., że zarząd kolei nie odpowiada za terminową dostawę towarów.

(a) Zawieszenie wypłat. W Sochaczewie zawiesiła wypłaty firma manufakturowa „M. Szlezinger”, pasywa wynoszą 75,000 rb.; w Chotynie—firma „A. Szyfel i L. Bron”, pasywa stanowią 30,000 rb.; w Aleksandrowce—„Bratolubow”, pasywa sięgają 30,000 rb.; w Homlu zawiesiła wypłaty firma „A. Manewicz”, pasywa stanowią 25,000 rb.; w Czernihowie—„I. L. Gorbulew”, pasywa dochodzą do 20,000 rb.

(e) Z wydziału budowlanego. W łódzkim wydziale budowlanym magistratu znajduje się obecnie z górą 100 planów na nowe budowle łódzkie, zatwierdzonych przez rząd gubernialny piotrkowski, a nieotrzymanych przez właścicieli placów.

Budowle te miały być rozpoczęte w roku bieżącym, lecz wobec nowych przepisów budowlanych, zabraniających wynajmowania lokali w roku, w którym nowe domy pociągnięte zostały pod dach, oraz zamknięcia sezonu budowlanego rozpoczęcie budowy zostało wstrzymane. Ogólna liczba zatwierdzonych planów łódzkich na nowe budowle pozostawionych do przyszłego sezonu budowlanego wynosi około 300. Większość właścicieli tych planów zamierza rozpocząć budowę dopiero w drugiej połowie przyszłego sezonu budowlanego.

Zdaniem specjalistów ze sfer budowlanych pierwsza połowa przyszłego sezonu budowlanego będzie martwa.

(a) Zażegnanie strajku. W fabryce Gutma-

na i Perlberga przy ul. Magistrackiej, z powodu pobicia jednej z robotnic przez majstra, robotnicy porzucili pracę.

Wmieszał się jednak w tę sprawę inspektor fabryczny, który załatwił nieporozumienie drogą polubowną, przyczem poszkodowana robotnica otrzymała stosowną rekompensatę.

Robotnicy wówczas po dwudniowej przerwie przystąpili do pracy.

(—) Sensacyjne rewelacje. W związku z podaną przez nas wczoraj wzmianką o stosunkach maryawitów z hakatystami, wczorajsze pisma poznańskie i dzisiejsze ranne warszawskie podają, co następuje:

„Duchowny maryawicki, Pagowski z Królestwa Polskiego, zwrócił się do sekretarza poznańskiego biura hakatystów Vossberga o popieranie ruchu maryawickiego. Vossberg szczegółowo referuje o prośbach maryawitów głównemu zarządowi i radzi maryawitom udzielić pomocy, bo przez to rozdwoi i osłabi się polaków, gdyby udało się pod zaborem pruskim wywołać ruch maryawicki. Odbyły się później dalsze rokowania maryawitów z Ostmarkenferajem. Jak się ukończyły, nie wiemy, ale w gazetach hakatystycznych w roku zeszłym pojawiały się obszernie referaty o ruchu maryawickim, o charakterze dla niego bardzo przychylnym”.

(e) Z kasy miejskiej. W dniu wczorajszym w kasie miejskiej rozpoczął się już tłok przy wykupie patentów na rok przyszły. W przedśionku kasy i na ulicy poczęli grasować pośrednicy, oddający swe usługi przy wykupie. Z racji doświadczenia z lat ubiegłych, wydział kasy miejskiej, wydający patenty, przedsięwziął pewne ostrożności ku zabezpieczeniu wykupujących przed niesumieniami pośrednikami, zdarzały się bowiem częste wypadki, że pośrednicy tacy sprzeniewierzali dość poważne sumy interesantów.

(a) Szkoła akuszerok. Urząd lekarski gubernialny zezwolił nowemu zakładowi prywatnemu pod nazwą „Unitas” przy zbiegu ulic Mikołajewskiej i Pustej na otwarcie szkoły akuszerok.

(—) Rozstrzygnięcie konkursu. W myśl konkursu ogłoszonego przez zarząd Tow. ogrodniczego warszawskiego na stanowisko redaktora „Ogrodnika” z dnia 1 stycznia 1904 r. kierunek pisma obejmuje p. Franciszek Szanior, jako redaktor odpowiedzialny tygodnika „Ogrodnik”.

(x) Kalendarz-informator pabianicki w wydaniu Dąbrowicza, wyszedł w drukarni pabianickiej Lipskiego i znajduje się już na półkach księgarskich. Odpowiada on zupełnie tytułowi, szkoda tylko, że nie zwrócono w nim uwagi na nazwiska, np. wymieniono ulice i numery domów, w których znajdują się apteki, ale nie wskazano nazwisk aptekarzy, nie podano listy urzędników magistratu i t. p. Są to małe usterki, które wydawca dla braku wprawy popełnił i w przyszłości braki uzupełni.

Kalendarz pabianicki, zapewne pierwszy w tem mieście, może się z czasem rozwinąć i być przyczynkiem do historii rozwijającego się szybko prastarego piastowskiego grodu, zasługuje więc na ogólne poparcie.

(a) Zarządzenia policmajstra. Na skutek wydanego ostatnio rozporządzenia policmajstra miasta Łodzi funkcjonarysze policji dokonali rewizji i zamknęli kilka potajemnych lupanarów w różnych dzielnicach miasta.

Dokonano również obławy i rewizji w różnych kawiarniach podrzędnych, w których gromadzili się alfonsi i podejrzone indywidua. Aresztowano kilkanaście osób.

Posiadając pewne wskazówki, policja wykryła kilka lokali prywatnych, w których nocą uprawiano hazardową grę w karty. Sporządzono protokoły w celu pociągnięcia właścicieli lokali i uczestników gry do odpowiedzialności.

(a) Z inspekcji podatkowej. Na członków komisji podatkowej przy inspektorze 4-go rewiru m. Łodzi wybrani zostali następujący obywatele: pp. J. Eckert, D. Ginsberg, G. Stark, T. Bocheński, A. Kapłan i F. Klukas, jako kandydaci pp. S. Pruszyński, M. Karp, M. Krasucki, G. Stengel, W. Methner i K. Kirbitz.

(x) Wycieczka uczniów. Pod kierunkiem ks. prefekta Wyrębowskiego oraz profesorów Swidwińskiego i Zawadzkiego zorganizowaną zosta-

czonym oddziałom straży ogień, zlokalizować tak, że spaliła się tylko lakiernia i suszarnia. Właściciele obliczają straty na rb. 10,000, które pokryje ubezpieczenie.

Z LITWY I RUSI.

Wilki. W okolicach Wołożyna, od strony pow. mińskiego, pojawiły się wilki. Wyrządzają one od kilku tygodni poważne szkody w lasach. W Wiałej gdzie hr. Tyszkiewicz posiada wspaniałe zwierzyńce, przez kilka nocy z rządu wilki mordowały sarny i daniela. Brak śniegu nie pozwolił wytropić drapieżników i zorganizować obławy.

Dopiero ostatniej niedzieli, gdy spadł śnieg, nadleśnictwo hr. B. Tyszkiewicza. zarządziło polowanie.

Z wytropionych trzech wilków jeden zdołał się wymknąć. Zabito dwie ogromne sztuki.

Wycięty język. Na stacyi Brześć Lit. w wagonie klasy 4 pod ławką znaleziono koszyk, w którym znajdowało się dziecko płci żeńskiej z wyciętym językiem. Za wyrodną matką zarządzono poszukiwania.

Nowy skandal.

Poznań 20 grudnia.

Dzisiejszy „Kuryer Poznański“ podaje potwierdzoną z kilku stron wiadomość, że dzisiaj o godz. 4 rano w Zakowicach Mokrych pod Buczem zastrzeloną została Felicja z hr. Potockich hr. Mielżyńska, żona posła do parlamentu Macieja hr. Mielżyńskiego. Zamordowany został również młody hrabia Miałczewski, syn przyrodni drugiej siostry hr. Mielżyńskiego, towarzysząca zaś hrabiny została ciężko ranna.

Strasznej zbrodni tej, która wywołała olbrzymią sensację, donosił się mąż zamordowanej Maciej hr. Mielżyński.

Po dokonaniu zbrodni hr. Mielżyński wsiadł do czekającego nań samochodu i odjechał w niewiadomym kierunku. Wszelki ślad po nim zaginął.

TELEGRAMY.

Wyrzucenie posła Stapińskiego.

WIEDEN, 19 grudnia (wł.). Na wczorajszym posiedzeniu poufnym zapadła większością 47 głosów przeciw 5 następująca uchwała:

„Gdy klub ludowy posła Stapińskiego wykluczył ze swego grona, a następnie poseł Stapiński zgłosił swe wystąpienie z Koła polskiego, Koło polskie na podstawie wniosku komisji parlamentarnej o wykluczenie posła Stapińskiego orzeka, że poseł Stapiński przestał być członkiem Koła“.

Grupa posła Stapińskiego poza Kołem składa się z 6 ludzi. Przewodniczącym został wybrany poseł Kubik.

Porucznik Forstner skazany.

KOLONIA, 19 grudnia (wł.). Por. Forstner, który był jednym z głównych inicjatorów głośnych zajęć w Saverne i w Alzacji, wraz ze wszystkimi zajęć tych następstwami, został dziś przez sąd wojskowy skazany na 43 dni więzienia za niedozwolony użytek broni i za zadanie szwanku cielesnego.

Porucznik Forstner założył apelację od wyroku.

Pogrzeb kardynała Rampolli.

RZYM, 19 grudnia (wł.). Dziś przed południem odbył się pogrzeb kardynała Rampolli. Trumnę ze zwłokami przeniesiono do kaplicy św. Szymona w bazylice św. Piotra i Pawła. Następnie rozpoczęło się nabożeństwo żałobne, w którym wzięło udział 14 kardynałów i kilku biskupów. Na nabożeństwie byli obecni przed-

stawiciele władz cywilnych oraz tłumy publiczności. Celebrował kardynał Vanutelli.

Parlament angielski.

LONDYN, 19 grudnia (wł.). Król podpisał dekret o zwołaniu parlamentu na 10 lutego 1914 roku. Sesyę parlamentu król otworzy osobiście. Na pierwszym miejscu porządku dziennego zamieszczono projekt ustawy kościelnej: przez czas obrad nad wspomnianym projektem, rząd przygotowuje ustawę homerule'u irlandzkiego.

Pobicie Capablanca.

PETERSBURG, 19 grudnia (wł.). Dzisiaj na konkursie szachowym, szampion rosyjski Znosko Borowski zwyciężył znakomitego Capablanca. Ostatni pozbawiony został nagrody.

Niemcy w Chinach.

BERLIN, 19 grudnia (wł.). Prasa niemiecka stanowczo i coraz wyraźniej wywiera nacisk na sfery przemysłowe i handlowe, aby starały się przeprowadzić do skutku zamiar urządzenia wielkiej wystawy niemieckiej w Tsing-Tau. Prasa popiera swą myśl następującym argumentem: coraz silniej wychodzi na jaw potrzeba, aby przemysł niemiecki w Chinach i na całym wybrzeżu wschodnio-azyatyckim ukazał we właściwym świetle swą zasobność i siłę i tym sposobem ugruntował powagę na dalekim wschodzie, a zarazem podjąć mógł skuteczną walkę z współzawodnikami.

Z ostatniej chwili.

Dymisyja Długosza.

Wiedeń, 20 grudnia (wł.). Potwierdza się wiadomość, że Długosz zgłosił swą dymisyję zaraz po zajęciach rzeszowskich i ponownie wczoraj rano Koło Polskie zażądało odroczenia dymisyji z powodu trudności, jakie następcza wyszukanie następcy.

Następca Długosza.

Wiedeń, 20 grudnia (wł.). Panuje przekonanie, że o ile rządowi uda się przeprowadzić swoje przedłożenia w drodze konstytucyjnej, to cesarz zamianuje konstytucyjnego ministra dla Galicji o ile jednak rząd zmuszony będzie oprzeć się na par. 14, to ministrem na miejsce Długosza zostanie urzędnik. W pierwszym wypadku ministrem zostałby dr. Leo lub Herman, w drugim — Moraczewski.

Akcya Rosyi.

Berlin, 20 grudnia (wł.). Korespondent „Vos. Ztng.“ donosi ze źródeł rosyjskich, że dziś jeszcze nastąpi nowy krok dyplomatyczny Rosyi w Konstantynopolu w sprawie niemieckiej misyi wojskowej.

Stanowisko Turcyi.

Konstantynopol, 20 grudnia (wł.). „Tasviri Esk“ donosi, że rząd turecki z zupełnym spokojem traktuje sprawę misyi niemieckiej, gdyż uważa ją za ostatecznie załatwioną.

Wyjazd ministrów.

Konstantynopol, 20 grudnia (wł.). Turecki minister skarbu Rifaat bej i Hakki pasza wyjechali wczoraj do Berlina.

Zużytkowanie pożyczki.

Paryż, 20 grudnia (wł.). „Temps“ donosi, że prawie cała pożyczka w sumie 400 mil. funtów tureckich, jakiej udzielił Turcyi Bank Niemiecki, została użyta na wypłacenie urzędnikom i oficerom pensyi jennomiesięcznej.

Zakup dreadnoughta.

Londyn, 20 grudnia (wł.). Rząd turecki zakupił od rządu brazylijskiego jeden z nad-dreadnoughtów brazylijskich. Brazylia zaproponowała pierwotnie nabycie tego statku Włochom, lecz te odrzuciły propozycję z powodu niezwykle wysokiej ceny.

Obecnie polecono ministrowi skarbu wypła-

cić Brazylii milion funtów tureckich jako pierwszą ratę sumy kupna.

O większość rządową.

Sofia, 20 grudnia (wł.). Wczoraj odbywał się tu kongres agraryuszów, obradujący nad ugodą z rządem. Otworzył posiedzenie Stambułow, który też sformułował żądania agraryuszów.

Pomimo to, że porozumienie następcza wielkie trudności, rząd nie traci nadziei zjednania sobie tego stronnictwa, przez co większość rządowa byłaby zabezpieczona.

Ofiary wybuchu.

Sydney, 20 grudnia (wł.). Przybyły tu okręt „Magnifique“ przyniósł wiadomość, że podczas wybuchu wulkanicznego na wyspach Nowej Hebrydy, zginęło 500 tubylców.

Olbrzymi pożar.

Paryż, 20 grudnia (wł.). W Decaries (zachodnia Afryka) spłonęły olbrzymie składy francuskiego T-wa Kolonii, przepełnione naftą, olejem itp. Straty wynoszą 1,500,000 franków.

Twardy warunek.

Madryt, 20 grudnia (wł.). Król wydał edykt, uwalniający od odpowiedzialności dezertersów wojskowych, o ile zobowiążą się do odbycia służby trzyletniej w Maroku.

Pośrednictwo w strejku.

Berlin, 20 grudnia (wł.). Urząd taryfowy drukarzy niemieckich postanowił przyjąć pośrednictwo Austrii w strajku zecerskim.

Krytyka Jaures'a.

Paryż, 20 grudnia (wł.). Rządowy projekt podwyższenia żołdu oficerom i żołnierzom spotkał się na wczorajszym posiedzeniu izby deputatów ostrą krytyką Jaures'a, który dowodził, że nie czas powiększać wydatki, kiedy budżet francuski wykazuje tak wielki deficyt. Minister wojny gorąco bronił projektu. Izba nie podzieliła wywodów Jaures'a i projekt przyjęła.

Sensacyjne publikacje.

Madryt, 20 grudnia (wł.). Wielkie wrażenie wywołały tu publikacje Fota, byłego ministra, a obecnego członka parlamentu, który oświadcza, że wydatek dzienny na politykę marokańską wynosi 800,000 pesetów, a w roku przyszłym dosięgnie 1,000,000. Drugą niedogodnością tej polityki jest, że Hiszpania musi trzymać w Maroku 100,000 armię z najwyższą krzywdą dla kraju.

Churchill w podróży.

Londyn, 20 grudnia (wł.). Minister marynarki Churchill odjechał wczoraj do Paryża. Kategoriecznie zaprzeczają wiadomości, jakoby minister miał udać się następnie do Berlina, gdyż jedynym jego zamiarem jest zwiedzenie paryskiej wystawy aeroplanów.

Zakończenie strajku.

Londyn, 20 grudnia (wł.). Z Nowej Zelandyi donoszą, że po dwumiesięcznym trwaniu zakończył się tam wczoraj strajk marynarzy. Wszyscy marynarze i robotnicy w Vallington powrócili do pracy.

(Telefonem z Warszawy).

Loterya. Dziś, jako w 10 dniu ciągnięcia 5-ej klasy 201-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego, padły następujące główne wygrane:

Rb. 4,000 N.N. 9981, 22460.
Rb. 2,000 N.N. 820, 11453, 17364, 22572.
Rb. 1,000 N.N. 645, 6911, 15968, 22066.
Rb. 400 N.N. 1845, 2504, 4853, 6618, 7883,
10529, 12998, 13305, 21006, 22137.
Rb. 200 N.N. 1206, 7134, 10870, 12491, 14660,
15262, 18643, 22388.

Numer dzisiejszy składa się z 20-tu stronic.

Piękne mieszkania

2-6 i z 4 pokoi z wszelkimi wygodami oraz inne mniejsze zaraz lub od 1 stycznia do wynajęcia. Sklep frontowy do odstąpienia, oraz sklep w podwórzu jakoteż lokale na kantory, biura i t. p. do wynajęcia. Wszelkie kombinacje na najem od 1 lipca 1914 roku sklepów, lokali i mieszkań mogą być obecnie kontraktowane. Kontrakty na lipcowy najem zamknięte będą lub bardzo ograniczone na Nowy Rok.

Zarząd Domów T. WERNERA i S-ki.
Łódź, Piotrkowska 17

1936

Dr. WOŁYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska № 33.

Godziny przyjęć. 10-12 i 4-6 po poł., w niedzielę od 10-12. Operacje, bronchiskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2569

Nakład L. Idzikowskiego w Kłowie, świeżo wyszły z druku na fortepian

PRELUDYA

Tadeusza Joteyki

w 4-ch seryach, po 6 preludjów w każdej. Skład główny w Łodzi, w księgarni Ludwika Fiszera.

„GYRK DEKADANS“ Targowy-Rynek, telefon 21 - 68.

W sobotę 20 i w niedzielę d. 21 grudnia wspaniałe przedstawienia po cenach znizowanych, przy udziale nowych artystów. Dziś pierwszy występ M-lle Florens kobiety bez nerwów. Wszelkowiata atrakcyjny Pierwszy występ znakomitego p. Dżardzi. Ostatnie występy zastużonego kłowna p. Wanemana. Udział bierze pogromca p. Henry ze swoimi stoniami i wielbłądami. Występ M-lle Manzello z jej elektryczną powózką. 60 psów wykona popouri. Udział biorą także żółtkie, żółtkiejki, ekwilibryści i wszyscy kłowni. Anons: Dyrekcya chce dać możność zwłędzenia cyrku wszystkim warstwom ludności przed świętami, aby przekonać się o doborowym programie, postanowiła zmniejszyć ceny od 12 do 80 kop.

Przedstawienia rozpoczną się w pierwszy dzień Bożego Narodzenia przy urozmaiconym programie. W niedzielę o godz. 8 po południu wielkie przedstawienie przy udziale nowych artystów. Ceny od 12 do 80 kop. Dziś pierwszy występ tajemniczego człowieka. 4265

NA GWIAZDKĘ dla młodzieży

DZIEJE POLSKI Konecznego, II tomy Ilustr., dla prenumeratorów „Rozwoju”, w oprawie 1 rb. 30 k. broszurów 1 „ — ”

PAN TADEUSZ A. Mickiewicza Ilustrowane cena w ozdobnej oprawie 1 rb. 25 k. broszurów — „ — ”

KRAKÓW Historia stolicy Piastów i Jagiellonów, bogato ilustrowana cena w wspaniałej opr. 2 rb. 25 k.

WILLANÓW opis rezydencji i pamiątek po królu Janie Sobieskim, sprzedaje Admistr. „Rozwoju” w oprawie 45 k. broszur 50 k.

W czwartek o godz. 10 rano dnia 18 b. m., zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach członek naszego Zgromadzenia

s. † p.

Franciszek Kaczmarek

W zmarłym siraciliśmy nadzwyczaj czynnego i oddanego sprawom Zgromadzenia członka; to też pamięć o Nim pozostanie między nami na zawsze.

Urząd Starszych Zgromadzenia Kuchmistrzów.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy szpitala Czerwonego Krzyża nastąpi dziś 20 b. m. o godz. 5 po poł. do kościoła Św. Krzyża. Pogrzeb zaś jutro t. j. w Niedzielę z tegoż kościoła na stary cmentarz katolicki o godz. 4-ej po południu.

Prosimy kolegów zmarłego a członków naszego cecha o przybycie na ten smutny obrządek.

Z KROLESTWA.

Napad bandytów. Wczoraj w nocy na 7-ej wioście szosy t. zw. jerozolimskiej, w pobliżu wsi Szczęśliwice w gm. Pruszków, na jadących omnibusem z Warszawy do Grójca podróżnych napadli czterej uzbrojeni w rewolwery bandyci. Opryszkowie steroryzowali jadących i zrabowali: A. Kurtowi — 268 rub. i futro wartości 75 rub. i Józefowi Chmielnickiemu — 10 kop.

Po dokonaniu rabunku bandyci dali kilka wystrzałów w powietrze i umknęli.

Za spóźnione zawiadomienie władz o bezrobociu dyrekcję fabryki Motte'ów w Częstochowie skazano na 50 rub. kary.

Tajemnicza zbrodnia. Z Lublina donoszą o wykryciu potwornej zbrodni, dokonanej przed kilku dniami. 14-go b. m. dwaj stróże magistratu lubelskiego, Sekutowski i Karpiński, po odstawieniu aresztantów do gminy, wracali do Lublina przez las Zemborzycki. W połowie drogi zauważyli tłum ludzi, a gdy się zbliżyli, oczom ich przedstawił się straszny widok.

Na ziemi leżała odcięta głowa młodej nieznanym kobiecie z przepysznyimi włosami. W odległości kilku kroków od głowy leżały nogi w bucikach, obuwiu małego dziecka i odzież rozrzucona.

Kto padł ofiarą zbrodni i kto był mordercą jeszcze nie wykryto.

Na miejsce zjechały władze sądowe i policyjne.

Z CESARSTWA.

Aresztowanie oszusta. Policja moskiewska arestowała onegdaj niejakiego Młodeckiego, który sfalszowawszy weksle hr. Ryszczewskiej w Wiedniu na 23,000 rb., zdyskontował je i uciekł najpierw do Monachium, następnie do Berlina, a stąd przez Warszawę do Moskwy. Krakowską firmę Benza oszukał Młodecki na blisko 30,000 koron. Ponadto oszukał pewnego jubilera lwowskiego.

Strajk protestu. Według obliczeń gazet petersburskich, z powodu nałożenia kary administracyjnej na posta robotniczego Badajewa za interwencję podczas rozpędzania tłumy na cmentarzu, strajkowało ogółem 65,000 robotników, t. j. trzecia część ogólnej liczby robotników petersburskich.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Zatarg drukarski. Opór bierny zecerów trwa w dalszym ciągu. Dzienniki dzisiejsze wyszły ze znacznym opóźnieniem, a niektóre w formie zmniejszonym. Jutro ostatni dzień pracy w zecerniach. Redakcje krakowskie chcą wydawać od poniedziałku pismo zbiorowe. Jedynie socjalistyczny „Naprzód” wychodzić będzie bez przerwy.

Z POZNANIA. „Bitwa pod Grochowem. Za wystawienie obrazu Kossaka „Bitwa pod Grochowem” oskarżeni zostali księgarz Strzelczyk z Krotoszyńa i wydawca Rzepecki z Poznania o podburzenie do gwałtów.

Izba karna w Krotoszyńie uwolniła obu oskarżonych, ponieważ obraz Kossaka jest wysoce artystycznym dziełem i w pierwszej linii czysto artystyczne sprawia wrażenie. Nie można też było dowieść oskarżonym, że obraz ów wystawili w zamiarze podburzenia do gwałtu:

Sąd Rzeszy jednakże zniósł wyrok uwalniający i sprawę przekazano do ponownego zbadania izby karnej w Ostrowie.

Za używanie fałszywych wag.

Z Petersburga przybył do Łodzi ze specjalnym wagonem do sprawdzania wag starszy rewident p. Kaziropow, który po dokonaniu rewizji znalazł niedokładne i fałszywe wagi w różnych sklepach. Wagi te zostały skonfiskowane i sporządzono protokoły które skierowano do sędziego śledczego.

Na zasadzie rewizji pociągnięci zostaną do odpowiedzialności: Szyja Wolberg Wschodnia 51, Szlama Kenigsberg Wschodnia 53, Symcha Saubel Kamienna 18, Adolf Raifenach Widzewska 20, Nasen Przedwówek Południowa 16, Estera Bogdańska Południowa 7, Icek Abramowicz Wodny Rynek № 14, Icek Salecstein Wodny Rynek № 16, Lejba Goldstein Wodny Rynek № 14, Motyl Dorenbus Targowa № 63, Berek Mertowicz Targowa 54, Jakób Goldstein Nawrot 63, Mordka Kaczmarek Cegielniana 41, Edmund Szale Cegielniana 86, Izrael Joachimowicz Cegielniana 66, Rudolf Trenker Cegielniana 67, Chaja Lewińska Cegielniana 57, Chana Zane Kamienna 2, Abram Doktorczyk Kamienna 15, Jakób Wagner Targowa 58, Abel Wanon Targowa 55, Lejba Zageń Cegielniana 49, Franciszka Kleszewska Nawrot 59, Szmysza Fridman Nawrot 57, Roman Matuszewski Juljusza, Aniela Dąbrowska Juljusza 11, Jakób Kleczewski Główna 38, Moszek Pozatowski Główna 56, Czesław Zapędowski Główna 50, Szalim Rzeźnik Główna 46, Janas Elefant Główna 40, Robert Papik Główna 30, Abram Palest Widzewska 26, Ryszard Lass Główna 28, Chan Rezenowalig Południowa 3, Rudolf Rapaeki Cegielniana 89, August Ner Cegielniana 74, Jasek Pomerancblum Cegielniana 66, Berek Fridman Cegielniana 66, Moszek Klein Cegielniana 59, Mordka Holman Wschodnia 53, Chaim Sztajman Targowa 52, Adam Niniewski Targowa 56, Albert Ulrich Juljusza 16, Franciszek Lewandowski Główna 56, Icek Wrzeski Cegielniana 67, Karol Kajlich Główna 5, Ajzyk Zyssman Cegielniana, Abram Pomerancblum Cegielniana 65, Michel Danilak Cegielniana 51, Zysse Hecht Południowa 4, Benjamin Wiszowski Cegielniana 45.

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

Przyjacielowi M. Tow. abstynentów „Przyszłość” mieści się drzy ul. Konstantynowskiej nr. 5.

OFIARY.

Na I-ą Ochronę

Otto Bernhardt 5 rb.

Nowy środek na porost włosów.

Na mocy udzielonego mi pozwolenia przez Warszawski Urząd Lekarski z dnia 10-go września 1909 r. za № 5511 na rozpowszechnienie mojego wynalazku na porost włosów oraz swobodnego ogłaszania wydanego mi przez tenże Urząd Lekarski z dn. 15-go września 1910 r., mam zaszczyt polecić mój wynalazek na porost włosów i przeciw ich wypadaniu i lupieżowi z bardzo dobrym rezultatem. Listy dziękczynne poświadczające rejentalnie, dające rękojmię o skuteczności wyinalazku posiadam. Sposobu użycia udzielam osobiście.

Marya Swiątkowska

Łódź, Średnia № 53, m. 8.

4304

Dostarczam WĘGIEL KOSTKĘ № 1 do domów

w ilości od 20 korcy. Gatunki tylko wyborowe. Zamówienia przyjmuję codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od 9-ej rano do 12-ej i od 2-ej do 5-ej po południu.

MIKOŁAJEWSKA 34

telefonu Nr. 34-65.

Ceny niskie.

4514

Antoni Heppen.

Najtaniej i najlepiej robić zakupy świąteczne
U A. TSCHEPKE

 Skład towarów kolonialnych **NOWY-RYNEK № 9.**

Filia: Skład win, wódek i towarów kolon. **ZAWADZKA № 8.**

Wina po cenach hurtowych.

4125

Wina po cenach hurtowych.

P. IGNATOWICZ

4197

Łódź, Piotrkowska №. 113. :: TELEFONU 6-15

POLECA:

Wina, likiery, towary kolonialne, pierniki, bakalie deli-
katesy, żywe ryby, homara i ostrygi. | — Wielki wybór —
owców południowych.

NO WYTWORZONY
sklep Polski

27 Mikołajewska 27

Sprzedaję kwiatów sztucznych z piór syberyjskich, braków i reszek białych, towarów lokcyjnych, koronek, haftów, trykotarzy, fartuchów gotowych oraz norymberszczyzny. Pierwsze piętro od frontu, wejście z bramy w mieszkaniu Halony Pawłowiczowej, 5111

SKLEP

kolonialno - dystrybucyjny z piwem z powodu choroby zaraz do sprzedania bardzo tanio ul. Piotrkowska nr. 255. 4530

Masło, Sery

w znanych ze swej dobroci gatunkach

poleca

Hurtowy Skład Masła i Serów

„Bracia Kieszkowscy”

ul. Piotrkowska № 215. — Telefon 23-20.

4159

Ceny umiarkowane! :: Towar wyborowy!

Jedynе źródło dobrego kupna!

NA GWIAZDKĘ!

Wielki wybór Praktycznych Podarków srebrnych 84° i platerowanych na Białym Metalu

POLECA

MAGAZYN FABRYCZNY

Józef Fraget

Łódź, ul. Piotrkowska 69. Telef. 24-52.

4155

NA GWIAZDKĘ!

do nabycia we wszystkich księgarniach łódzkich.

Br. Ostrowska. Córka Wodalej z ilustracjami 12-letniej córki autorki Haliny Rb. 2.40

A. Pinon. Dar Grenadyerów. Opowiadanie dla młodzieży 1.—

Album Królów Polskich Rb. 10, przez grudzień 8.—

i w Księgarni W. JAKOWICKIEGO

4121 Warszawa, BRACKA №. 10, telef 141-90.

Na żądanie katalogi ogólne wydawnictw gwiazdkowych.

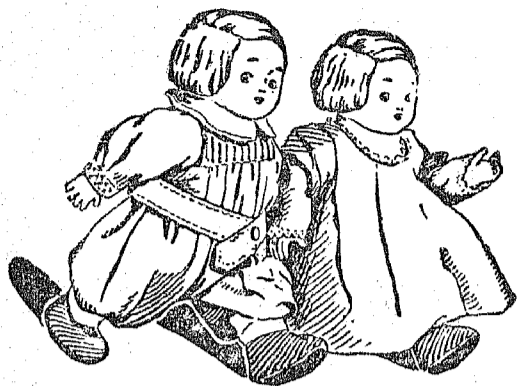
Hurtowa i detaliczna sprzedaż masła śmietankowego, solonego i syberyjkiego, sera, miodu, grzybów, jaj, w wybornych gatunkach.

MLECZARNIA „JANKÓW”, Spacerowa 41

w podwórzu, drugie wejście od Wólczańskiej, № 55. Jedynе źródło taniego kupna. 4608

PRZECZYTAJcie — NIE MIJAJcie !!

Musztarda w każdym domu potrzebna jest do stołu, więc w domu czy w traktynie, barze, knajpcie lub cukierni, dobrą więc musztardę bierzcie, bo jest zdrowa, smaczna, wierzcie, a choć się konkurent sroży, że dzisiaj cały świat Boży, Musztardę ma uznać raczył, i wielkim wzięciem ją odznaczył. Fabryka wyrobu tego Miodowa 5, Warszawa K. Kaczorowski. Musztardy siołków niezliczony lik. Przyjmie w Łodzi przedstawiciel p. A. Chałupnik, Łódź, Drewnowska 60. 4225

ALBERT BÖHME

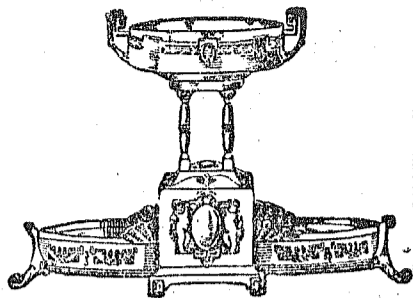
Piotrkowska № 113

dawniej Rozalja Zielke

poleca praktyczne

poleca praktyczne

Podarki na Gwiazdkę!

Zabawki dziecięce!

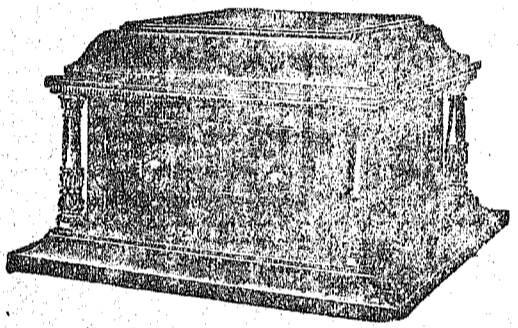
Lalki od 10 kop. do najdroższych.
Lalki w narodowych ubiorach.
Mebie dla dzieci i lalek.
Kuchnie i naczynia kuchenne.
Serwisy stołowe do kawy i herbaty.
Maszyny parowe.
Kinematografy.
Koleje żelazne.

Serwisy do kawy.
Ramy do fotografii.
Przybory do pisanja.
Przybory do palenia.
Nożyki owocowe
Lampy elektryczne.
Biusty z marmuru.
Słupy marmurowe.
Moissnerowskie figury

Wazy Gallé.
Kopenhagskie wazy.
Holenderskie wazy.
Teczki.
Pudła do chusteczek kieszonkowych.
Manicure.
Torebki 1.50, 2.—, 3.—, do 30 Rb.
Kryształy.

Stołowe serwisy z angielskich i belgijskich kryształów.
Garnitury na toalety.
Kioszki do owoców i cukrów.
Wazy po 25 k., 50 k., 1.— rb. do 30 rubli.
Bombonierki.
Żardiniery.
Karafki do wina.
Karafki do wódki.

3035

Wielkie zwycięstwo XX wieku!

Na wszystkich wystawach nagrodzone i uznane za najlepsze

Gramofony-Dublefony JANUS-RECORD

z tubami i bez tub, oraz

plyty marki

JANUS-RECORD

już do nabycia w składzie fabrycznym Akc. Tow. „JANUS RECORD”

H. SCHONWITZA,

Łódź, Piotrkowska №. 128

oraz we wszystkich lepszych składach muzycznych

GRAMOFONY-DUBLEFONY od 15 rubli. Oryginalna „JANUS” płyta 0.75 kop.

Wyciąg niektórych nowości!!!

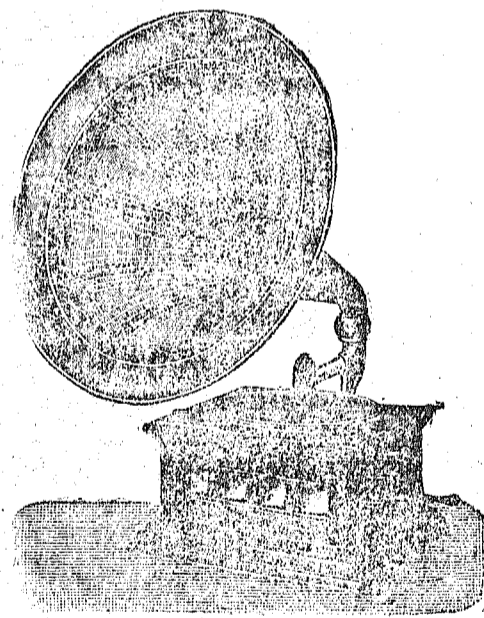
- Spoczylna ork. Akc. Tow. JANUS-RECORD na klarnetach i trąbce do wykonania wesolych ludowych tańców
- 10071 { Na zdrowie sąsiadczko, polka
Para zakochanych, walc
- 10072 { Czary wiosny, polka
Cajns, polka
- 10073 { Strażacka, polka
Jak dyabeł się śmieje, polka
- 10074 { Wiosna miłości, walc
Lzy serca, walc
- Orkiestra ludowa pod dyrykacją Stalingera harmonia, klarnet, skrzypce i kornet.
- 10047 { Oberek z pod czarnej strugi
Oberek z Potockiej Kępy
- 10049 { Walc z operetki Gri-Gri
Przyjdź skarbie, przyjdź
- Orkiestra z przysłówkami
- 10075 { Przyjdź skarbie przyjdź
Co dziewczeczki tak bardzo lubią
- 10076 { Kotku, ach ty amorku nasz
Co dziewczeczki tak bardzo lubią

Ostatnie nowości na „Janus” płytach już do nabycia

- Kwartet smyczkowy
- 10080 { Kącik
Czajka
- 10081 { Przyjdź skarbie przyjdź
Kotku, ach ty amorku nasz
- W. Klimowicz autor kupiecista
- 10101 { Ballada o złotym pasie
Wróbelki
- 10102 { Różne stany
Nasze momenta
- Jan Stern, artysta Opery Warszawskiej, z akomp.: skrzypce, pianina i klarnet
- 10095 { Syn robotnika, piosenka ludowa
Nad grobem rodziców
- 10096 { Z tej biednej ziemi
Dobra matka
- 10095 Burza huczy
- Sopran M. Kamińska (Łatosińska) artystka Opery Warszawskiej
- 10088 { Chryzanteny
Nad grobem rodziców
- 10089 { Wale nocy
Krakowiak

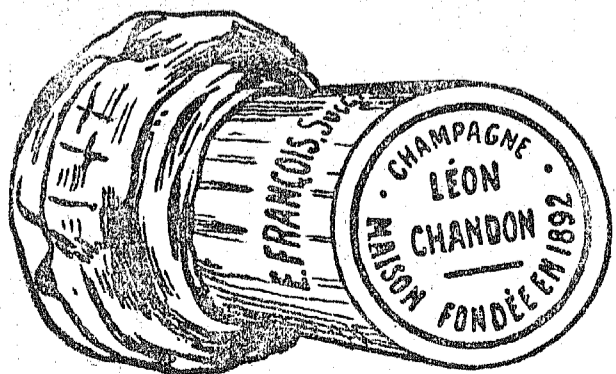
Wyciąg niektórych nowości!!!

- 10092 { Tam w Krakowie w pięknym domku
Kolo mego ogródeczka
Chór Opory Warszawskiej z akomp. Orkiestry Wojskowej
- 10098 { Chór cyganów, z op. „Trubadur”
Mizerere
- Chór kościelny z towarzyszeniem organów i dzwonów
- 839 { Anioł pasterzom mówił, kołęda
W żłobie leży
- 840 { Lulaj Jezuniu, kołęda
Bóg się rodzi
- 843 { Bóg zawitał, kołęda
W żłobie leży
- 841 { Wśród nocnej ciszy, kołęda
Święty Mikołaj djałog
- 10099 { Przybieżeli do Betlejem, kołęda
wesoła nowina
- 842 { Spotkanie w dzień Bożego Narodzenia, djałog z ork. dzw. i chórem
Zaręczyny w dzień Bożego Narodzenia, djałog z chórem i orkiestra

Najnowszy taniec „Tango” № 1968 oraz wiele nowości w śpiewie i muzyce. Płyty tańszych marek „Syrena”, „Zonofon-lila”, „Homokord”, „Beka”, „Stella” zawsze na składzie. Wielki wybór muzycznych instrumentów po cenach hurtowych. Żądajcie tylko oryginalnych GRAMOFONÓW i PŁYT „JANUS”. Ostrzegamy przed falsyfikatami!! 3973 Ostrzegamy przed falsyfikatami!!

Dystrylarnia parowa. Reprezentant F. JANKOWSKI, Warszawa, Marszałkowska 103.

Zakład blacharski

W. ŁYCZKOWSKIEGO

Piotrkowska nr. 188.

POLECA:

Wanny różnych fasonów
Konserwatory na kawę
Cysterny na naftę

Naczynia kuchenne
Lampy naft. spiryt.
Zabawki blaszane.

3982

Skład masła, kefiru i produktów wiejskich

B. PATZEROWEJ Mikołajewska 31. Telefon 24-10.

POLECA: Drób, zwierzyne, powidła, miód, chleb wiejski i wyborowe pierniki własnego wypieku.

3991

416

Fa rłuszki białe!

Czapki sportowe!

Żakiet sportowe.

Bluzki wiończkowe.

Kakolanki!

Pończochy wełniane.

Rękawiczki angielskie!

Serdaki wiończkowe!

Bielizna trykotowa!

Switry wełniane!

Ubranka dziecięce!

Garnitury sportowe!

Sukienki dziecięce!

Lalki!

Ceny fabryczne!

Chusteczki jedwabne!

Chustki płócienne!

Chustki batystowe!

Koszule kolorowe!

Koszule białe pikowe!

Koszule nocne!

Krawaty ost. nowości!

Lalki!

Ceny fabryczne.

Szaliki jedwabne!

Szale wełniane!

Kaftany męskie wełniane!

Szale wiedeńskie!

Żaboty tiulowe!

Kołnierze batystowe!

Kołnierze gipiurowe!

Portmonetki!

Torebki damskie!

Grzebienie modne!

Gatry sukienne!

Halki wiończkowe!

Ulica Przejazd Nr. 1.

Na święta!

Na święta!

Miód na funty.

Miód do picia.

MODY

Miód

bernardyński, lipcowy, leczniczy, staropolski maliniak, wisk — niak i t. d. —

PIERNIKI, CUKRY i CZEKOLADA

POLECA:

MIODOSYTNIA SUKC. „F. MEYER“ PRZEJAZD I.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane.

DROZDZE

PRASOWANE GWARANTOWANEJ DOBROCI z Dóbr Pilica — właściciel

KAZIMIERZ ARKUSZEWSKI

Główna sprzedaż w MLECZARNI Dóbr „PAPROTNIA i WALEWICE“ Witolda Szantyra

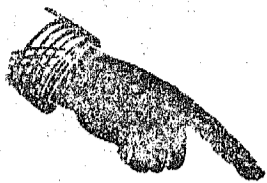
PRZEJAZD 52 — telefon 27-80. — PRZEJAZD 52.

Dostawa regularnie codziennie w dowolnej ilości.

CENY STAŁE BARDZO PRZYSTĘPNE!

Zapotrzebowania przedświąteczne zapewnione.

4172

WŁ. JANISZEWSKA

Przejazd № 16 (naprzeciw placu „Cyklistów”).

GALANTERYJA

DAMSKA I MĘSKA.

Gustowne
Bluzki
z własnej
pracowni.

Na święta sklep zaopatrzony w różne przedmioty.

Wybór koszul męskich i krawaty. :: Nadeszły ciepłe rzeczy.

NA GWIAZDKĘ

najlepszy podarek

PATEFON

który gra bez igieł, głośno i nadzwyczaj wyraźnie, dostać można na dobrych warunkach na raty

w specjalnym składzie Patefonów

Łódź, Piotrkowska № 118, telef. 19-09.

wielki wybór płyt świątecznych (kolend) jako też aparatów z tubami i bez tub.

Każdy oryginalny PATEFON opatrzony marką fabryczną, Tamże są do nabycia najtańsze i najlepsze maszyny do pisania „IDEAL”.
Reparacje wszelkie najtaniej i najakuratniej. Genniki i repertuary bezpłatnie.

4125

KURSY HANDLOWE

POD KIERUNKIEM
Stanisława Lipińskiego

Piotrkowska № 157 telefonu 8-58.

W dniu 16 stycznia 1914 roku rozpoczyna się trwający do 15 maja 1914 roku kurs następujących przedmiotów.

- 1) buchalterya i arytmetyka handlowa (poniedziałki, środy i piątki od 8³⁰ do 10³⁰ wiecz.) opłata za cały kurs Rb. 40.—
- 2) korespondencya w językach polskim, rosyjskim i niemieckim (wtorki i czwartki od 8⁰⁰ do 9³⁰ wiecz.) opłata Rb. 12.50.
- 3) Język niemiecki (poniedziałki, środy i piątki od 7⁰⁰ do 8³⁰ wiecz.) opłata Rb. 20.—
- 4) Kaligrafia (wtorki i czwartki od 6³⁰ do 7³⁰ wiecz.) opłata Rb. 6.— za kurs dwumies.
- 5) Pisanie na maszynie, opłata Rb. 6.75, oraz Rb. 1.— mies. za korzystanie z maszyny.

Zapisy przyjmuje kancelarya kursów codziennie, prócz sobót i niedziel od 7-ej do 9-ej wieczór, 4223

Walenty Kopczyński

Pierwsza Łódzka Piekarnia Mechaniczna 2987

Łódź, ulica Juliusza № 14. — Telefon 10-30.

Polecamy na nadchodzące święta znane ze swej dobroci ciasta

codziennie świeże bułki i chleb o 4-ej po południu we wszystkich filiach:

Piotrkowska: 76, 112, 144, 200, 278.

Cegielniana: 2, 53.

Zawadzka 14.

Południowa 24.

Widzewska: 152, 48 (Palast Hotel).

Zgierska 13.

Mikołajowska 27.

Mikołajowska 52.

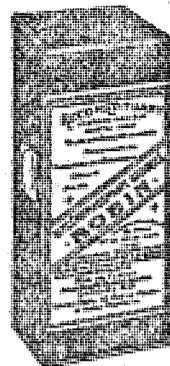
Konstantynowska 8.

Długa 11 róg Konstantynowskiej.
Główny sklep Juliusza 14.

Główny sklep Juliusza 14.

Główny sklep Juliusza 14.

GLYCEROPHOSPHATE ROBIN

Glycerofosfat Ziarnisty ROBIN

Glycerofosfat wapnia i sody
KROSOWANY W SZPITALACH PARYSKICH
Wzmacniający system nerwowy.

Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rosnienia u dzieci, podczas karmienia i ciąży, i przeciwko neurastenii, przeciętnemu umysłowemu i t. p.

Przyjemny w smaku zazywa się w małej ilości z mlekiem lub wody.

Dla dotkniętych cukrową chorobą wyraża się w formie pastylek.
Wstrzegająco bezwartościowych nastawników.
Sprzedawca w aptekach
i w większych składach aptecznych.

Wydawnictwa GEBETHNERA I WOLFFA
NOWOŚCI BELETRYSTYCZNE.

Czerwony kogut. Nowele litewskie z przedmową Józefa Weysenhoffa. W pięknej kolorowej okładce. Cena rb. 1.50

Stefan Barszczewski.

Czerwony Mesyasz. Ze wspomnień włóczęgi. Cena rb. 1.50

Jerzy Gąssowski.

Ziarna szaleju. Cena rb. 1.60

Emilia Wielowlejska.

Ku jutrzni. Powieść współczesna, odznaczona na konkursie „Bluszczu”. Cena rb. 1.60

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 4167

Dyplom Akademii Naukowo-Kosmetycznej w Paryżu,
Gabinet Leczniczo-Kosmetyczny

Usuwanie brodawek, wązłów, piegów e. t. c. Wszelkie zabiegi upiększające aparatami elektrycznymi najnowszej systemu. Specjalność, regeneracja trwałe i rekoloryzacja siwych włosów bez użycia farby.

dyktowa Frydowa Cegielniana № 4, Tel. 8-42.
Tel. 8-42. od 11 do 2 i od 4 do 7-ej. Tel. 8-42.

TYLKO DLA PAŃ 4165

Dom Agenturowo-Handlowy

Edmund Bogdański, Łódź

ul. Dzielna № 30, Telefonu № 1126.

ODDZIAŁ W BĘDZINIE, ul. Sławiańska Nr. 40.

Hurtowe Składy: towarów kolonialnych, cukierniczych, konserw rybnych i warzywnych, serów, grzybów, powideł i t. p.

Pierniki Kaliskie

3891

K. Mystkowskiego.

ZAWIA DOMIENIE!

Z dniem 11 b. m. otwarty został przy ulicy Mikołajewskiej № 2 (róg Dzielnej)

Sklep p. f. „GALANTERYJA”

właśc. Józef Zgierski

poleca: duży wybór bielizny męskiej, krawatów, różnej galanteryi oraz zabawek dzieciennych.

Towary wyborowe i ceny przystępne. 4250

Kiosk przy kościele Św. Stanisława Kostki, poleca: obrazy, krzyże, figurki, lichtarze, lampki, świece, książki do nabożeństwa różnego gatunku, ceny umiarkowane.

z poważaniem P. Opieczyński. 4246

WINA „CHASTA”

na święta Bożego Narodzenia

Wina Chasta są gwarantowane, naturalne wina najlepszego smaku.

4287

№ Czerwone: 1/1 but. 1/2 but.		№ Białe: 1/1 but. 1/2 but.		№ Deserowe słodkie 1/1 but. 1/2 but.		Ruskie szampańskie 1/1 but. 1/2 but.	
0 Czerwone	40	9 Białe	40	20a Portwein stary	1.50	Grand Mousseux Dofski	1.—
1 Stołowe	55	10 Stołowe	55	20 Portwein	1.25	Grand Mousseux № 0	1.50
2 Grenache	70	11 Biały Muskat	65	21 Muscat Lunel	1.25	Monopole	2.—
3 Bordeaux	80	12 Riesling	70	22 Madeira	1.—	Henri Roederer carte noire	2.60
4 Lafite	90	13 Sauternes	75	23 Tokaj słodki	1.25	" " sec i demi sec	3.25
5 Chambertin	1.25	14 Chablis	70	24 Kościelne	80	" " carte blanche	3.50
		15 Tokaj wytrawny	80	25 Malaga	2.—	Abrau Dيارسو	2.60
		16 „Chasta”	70	26 Muskat biały słodki	80		1.60
		17 Mosel	70	27 Muskat słodki	50		
		18 Yquem	90				
		19 Montrachet	1.—				
		19-a Pinot blanc	1.50				

Proszę zwracać baczną uwagę na moją firmę. Z innej strony okazały się w sprzedaży tak zw. wina grecko-krymskie pod nazwą „Gasta”, które z mojem oryginalnem winem z winnicy „CHASTA” Garsufu na Krymie nie mają nic wspólnego. Winnice „Chasta G. R. Biedermana, Gursuf na Krymie.

Telefon 13-77. Skład: Łódź, Piotrkowska № 99. Telefon 13-77.

Sprzedam sklep kolonialny z prawem na piwo zaraz lub od Nowego Roku, Składowa nr. 32. 11939-2-2

Sklepik do sprzedania zaraz albo od 1 stycznia, bardzo tanio. Brzezińska nr. 104. 11934-3-2

Sprzedam zabezpieczony meble 2 S. maszyny Singera Targowa 37-62 od 3-9. 11877-pts-5

Sklep tylko okazjonalnie do sprzedania w dobrym punkcie za fabryką Biedermana, Franciszkańska nr. 13. 11897-3-3

Tanio sprzedają damskie mufki, kolnierze, czapki męskie, Aleksandrowska nr. 37 m. 24. 11957

Tanio sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu, Szkołna 23. 5-5

Tasiemkę do opakowań tanio poleca A. Domański Miłsza nr. 36. 11616-10-0

Trzy po 4000 i dwie po 5000 jest do ulokowania zaraz na pierwszy miejski. Tamże od Nowego Roku 13000, 8000 dwie sumy po 5000 i dwie sumy po 4500 przyczem wiele drobniejszych sum. Zapisy przyjmują do 12 rano i od 4-6. Przędzalnia 37a Kamiński. 11993

Uczeń VI-tej klasy szkoły handlowej polskiej ze znajomością łaciny udziela korepetycji. Zgłoszenia pod „Uczeń” uprasza się składać w adm. „Rozwoju”. 4219-5-6

Wyjeżdżając sprzedam tanio meble z dwóch pokoiów, oraz maszynę i gramofon Wdzewska 119 m. 14. 11968

W pensjonacie dla pań pokój umeblowany do wynajęcia z utrzymaniem lub bez dla jednej albo dwóch osób. Mikołajewska 61 m. 4. 11974-2-1

Zagubiłem świadectwo tkackie z 3 kwity lombardowe z notem uprasza się o zwrot Łódź, Główna nr. 36 u stróża. 11980

Zęby szpiczne, złoto, platynę kupujcie dobrze w tych uniach Franciszkańska 40 Furmański. 11990

Zgubiono numer dorozkarski z 1116. Łaskawy znalazca zwróci na ul. Wacława nr. 13 m. 3. 12003-3-1

Zaginęła koza biała. Uprasza się o odprowadzenie takowej na ul. Wdzewską 119. 11986-2-1

2 komody jesionowe do sprzedania niedrogo zaraz ulica Franciszkańska nr. 47 u stolara 11960

2 bufeta sklepowe, szafa, lodownia, 2 stoły piśmienne i 1 piec żelazny okrągły tanio do nabycia Wdzewska 135 u administratora domu. 11971-3-1

3 lub 2 pokoje z kuchnią i wygodami od Nowego Roku, poszukiwane w dzielnicy pomiędzy ul.: Wdzewską, Długą, Krótką Główną. Oferty sub L. J. w adm. „Rozwoju”. 11928-3-1

4 pokoje frontowe, 1 piętro, do wynajęcia od 8 stycznia 1914 roku. Obejrzeć można: ul. Spacerowa nr. 41. 11127-3d-5

Zagubiono dokumenty.

Antoni Piaszyński zagubił bilet wojskowy, wydany z powiatu sochaczewskiego. 3-2

Antoni Ossowski zagubił paszport, wyd. z gm. Bolków gub. Kaliskiej pow. Łęczycki. 11943-3-2

Alfreda Kruk zagubiła paszport wydany z gm. Łęczyckim, gub. kaliskiej. 5-1

Bolesław Szydłowski zagubił paszport, wydany z gm. Łęczyckim, gub. kaliskiej. 11890-3-3

Dymitry Heretanof zagubił paszport, wyd. ruska Iwanówka gub. Bessarabskiej. 11948-3-2

Franciszek Doliński zagubił paszport, wyd. z mag. m. Łodzi. 11849-2-1

Ida Bryławska zagubiła paszport, wydany z gm. Przysucha, pow. opoczyńskiego. 11907-3-3

Ida Lajtlof zagubiła kartę od paszportu wydaną z fabryki Michla. 1

Józef Zurawski zagubił książkę legitymacyjną wydaną z miasta Łodzi. 3-1

Katarzyna Bednarz zagubiła paszport, wyd. z gm. Pokrzywnica gub. Kaniowskiej. 12005-3-1

Powideł Adam zagubił kartę od paszportu wydaną z fabryki Poznańskiego. 1

Stanisław Suwalski zagubił książeczkę oszczędnościową, wydaną z Tow. wzajemn. kredytu łódzkich przemysłowców za nr. 24711. 11932-3-2

Skradziono paszport austriacki wyd. ze starostwa Krakowskiego na imię Stanisława Chlewskiego. 11942-3-2

Zaginął bilet od paszportu, wyd. z fabr. Dorsches Leder Heyman na imię Adolfa Frelenberga. 11987

Zgubiono kwit od paszportu, wyd. z fabr. W. Kross & Sp. na imię Otto Gerhardt. 11953

Zaginął weksel na 150 rb. wystawiony przez Józefa Grabara na zlecenie Antoniego Redzikowskiego platny 15 stycznia 1914 r. Ostrzega się przed nabyciem. Znalazca oddać zechce w Rudzie Pabianickiej w domu Adama Jagodzińskiego. 11872-2-1

Zaginęła karta od paszportu, na imię Józefy Skowrońskiej wyd. z fabr. Adama Ossera. 11976-3-1

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

Zaginęła karta od paszportu, na imię Stanisława Rybickiego wyd. z fabr. Markusa Kutnera. 11983

BAR „EXPRESS”
Ul. Piotrkowska № 11
Poleca śniadania po 25 kop., smaczne obiady z 5 dań po 50 kop. Podczas obiadu koncert od 12 do 3-ej. Kolacje á la carte. Od godz. 7 do 1 i pół w nocy koncert. Różne trunki krajowe i zagraniczne i likiery po niskich cenach. Piwo Pilszeńskie z beczki. W niedziele i czwartki flaki.
Z poważaniem ZARZĄD.

Przechodząc ulicą Zieloną do Pańskiej dnia 19 grudnia około 6-ej wieczorem zgubiono damską torebkę, w której były dwa weksle po 100 rb., dwa kwity lombardowe i różne dowody. Zastrzeżenie zrobione, łaskawego znalazcę uprasza się o oddanie za nagrodą. Karolewska № 38, sklep, 4364

Wielki wybór CHOINEK
w domu Majstrów Tkackich ul. Piotrkowska (róg Przejazd) i Wodnej nr. 3 przy Wodnym Rynku. 4258

Pracownia Górszów N. KĘDZIEŃSKIEJ,
Piotrkowska № 132.

SKLEP
kolonialno - dystrybucyjny do sprzedania zaraz, tylko z powodu kupna większego interesu, z mieszkaniem wygodnym. Nawrot № 45. H. Kaliński. 4356

Inżynier-mechanik
z kilkoletnią praktyką fabryczną i handlową—energiczny i zdolny szuka odpowiedniej posady. Oferty pod „Z C” do Biura Ogłoszeń L. i E. Metzla i S-ka Piotrkowska 102. 4271

NAUCZYCIEL
udziela korepetycji oraz przysposabia na różne świadectwa. Piotrkowska 117 m. 17; zastać można od 5-8. 4334

Fabryka kwiatów sztucznych
Elzbiety Kieffer
Warszawa Długa № 46
poleca kwiaty balowe, do kape-luszy i ozdoby do głowy. Nagrodzona na wystawie „Królestwo Mody” złotym małym medalem. 4201

AKUSZERKA A. LELEWSKA
ulica Główna № 42
przyjmuje Panie na czas słabości. Udziela porad, niezamożnym ustępstwa. Dyskrecja zapewniona. 4334

Dr. ZOFIA GARLICKA
wyjechała.
Wraca 12-go stycznia. 4346

Doktor Władysław DUNIN-WASOWICZ
naczelnym lekarz 3785
szpitala Anny Maryi, przyjmuje chorych codziennie od 4 do 6-ej. Wdzewska 104 za Nawrot

Ogólnie znana lecznica zębów
lek. dent. H. Pruss
145 Piotrkowska 145
naprzeciw Ewangelickiej. 2931

Dziecinne garderoby są Najpraktyczniejsze Podarunki

- Garniturki dla chłopców z granatowego szewiotu 1⁹⁰ i 2⁹⁰
 - Palkociki dla chłopców lub dziewczynek 4⁹⁰ i 5⁹⁰
 - Sukieneczki modne materiały 6⁵⁰ i tańsze
 - Kołnierze i mufki dla dziewczynek w wielkim wyborze.
- Schmechel i Rosner**
Piotrkowska 100. 4261

Z dniem 20 grudnia został otwarty
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY pod firmą
„STUDIO”
Ul. PIOTRKOWSKA № 284 (przy Górnym-Rynku)
Urządzony podług najnowszych wymagań sztuki fotograficznej. Wykonywa wszelkie roboty w zakresie fotograficznym.
CENY MOŻLIWIE NAJPRZYSTĘPNIJSZE.
Polecając się łaskawym względom Sz. Publicznej, z szacunkiem
4352 firma „STUDIO”.

Zarząd drogi żel. Fabryczno-Łódzkiej

Niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacji Łódź-Fabryczna w dniu 11 grudnia st. st. 1913 roku o godz. 10 rano, na zasadzie artykułu 84 Ogólnej ustawy rosyjskich dróg żelaznych będą sprzedane z głośnej licytacji niewykupione towary, przybyłe za frachtami: Warszawa W. W. 574962 kapusta głowczata, wysyłający I. Rozenberg dla okazyjczy, zaliczenie rub. 75.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacji Łódź-Fabryczna w dniu 14 grudnia st. st. 1913 roku o godzinie 10 rano. 4279

Lombard Akcyjny

Oddział I Łódzki Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego na zastaw ruchomości przy ulicy Zachodniej № 31 ma zaszczyt zawiadomić Szanowną publiczność, iż w dniu 24 grudnia r. b. z powodu dnia wigilijnego biuro będzie czynne tylko do godz. 12-ej w poł.

Lecznica Władzowska lekarzy specjalistów dla przychodzących Główna 51 (róg Władzowski) tel. 30-33).

Dr. Kerschner choroby dzieciinne 11 i pół do 1. Dr. Wołynski — uszu, gardła i nosa od 12 do 1. Dr. Fried — wewnętrzne od 6 do 7 i pół. Dr. Fokshański — chirurgiczne od 11 do 12 i pół. Dr. Fryde — kobiece i akuszer od 12-1. Dr. Trachtenberg — weneryczne i skórne od 11 i pół do 12 i pół i od 5 i pół do 6 i pół. Dr. Goldstein-Poljak okulista od 6 i pół do 7 i pół.
Analiza, szczepienie ospy, badanie mamek.

Porada 50 k.

KAZIMIERA Jarocińska

121 PIOTRKOWSKA 121
Poleca w dobrym gatunku i po cenach niskich serdaki, halki, bieliznę trykotową ciepłą, rękawiczki, pończochy, skarpetki
Gietry,
Koszuleo dzienne,
Wielki wybór krawatów.

Hafty, gipiury, Walansjony, Wstążki. 3929
Guziki ręcznej roboty, Chustki orenburskie.
Watolina, wata.

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe
Dr. Stanisław Piłkarski
PIOTRKOWSKA № 115.
Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1351-r.

Dr. W. Dukiewicz
Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych, ch. Ulica Hawrot 241, róg Piotrkowskiej.
9—12 i 5—8, panie 4—5.

D' Mittelstaedt
Mikołajewska 67.
Przyjm.: od 8—9 i pół rano i 5—6 pół. po poł. w niedzielę i święta: tylko rano od 8—10

Dr. med. Bolesław Kozłowski
PIOTRKOWSKA 58, tel. 32-62
choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 1649
przyjmuje do 11 r. i od 4—7 po poł.

Dr. Jelnicki
Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych
ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70.
Przyjmuje: 9—12 i 5—8, panie 4—5. 1182

Dr. med. Zand-Tonenbaumowa
Piotrkowska 145, tel. 24-15.
Akuszerka, choroby kobiece i narządów moczowych (cystoskopia i ureteroskopia). 3789
Przyjmuje od 11 do 12 r.

Młody, 3742
energiczny
uzdolniony biuralista z ładnym charakterem pisma, obeznany z rachunkowością handlową, poszukuje zaraz odpowiedniego zajęcia na stałe lub na godziny. Wynagrodzenia bardzo skromne. Oferty w Adm. Rozwoju sub „Pracowity”.

Dr. S. SZNITTKIND
Średnia 3.
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, (stosuje 606), kosmetyki lekarskiej (włosy, twarz, etc). 1117

Szkoła szoferów przy rosyjskiej fabryce automobilów I. P. Puzyriewa.

Zostające w zarządzie Minist. Przem. i Handlu, S.-Petersburg Gołowinskij pier. 5-E, tel. 467-03. Nauka pod zarządem specjalistów i instruktorów Jazda na automobiliu do 50 sity. Zajęcia praktyczne w fabryce. Kowalsk. mechan. odlewnia, miedz. monterkie roboty. Poznanie się z robotą pudła, malarstwa, tapicerstwa i innymi gałęziami. Szczególna uwaga położona na zestawienie i rozebranie automobiliu. Do rozporządzenia uczniów zawsze kilkanaście samochodów do naprawy. Dobrze kończący kurs zostają pracownikami w fabryce. Fabryka rekomenduje szoferów. Przyjęcia codziennie od 9 rano do 6 wieczór w kantorze zakładu albo ul. Gogoła 4, skład materiałów automobiloowych. Warunki przyjęcia przesyła się po otrzymaniu 10-kopiejkowej marki. 3613

J. JAKUBIEC
OBUWIE

Poleca Sz. Klienteli najnowszych fasonów, jak również przyjmuje wszelką robotę w zakresie szewstwa wchodzącą. Geny przystępne. 4338

MASŁO

roślinne pod nazwą „ALIMA“ do użytku stołowego i kuchennego.

38 kopiejek za funt.

Masło roślinne „ALIMA“ nie różni się ani wyglądem ani też smakiem od najlepszego masła śmietankowego. Masło „ALIMA“ nie zawiera żadnych tłuszczów animalnych, z powodu tego zdatne do przygotowania wszelkich potraw postnych. Masło „ALIMA“ jest do nabycia we wszystkich sklepach spożywczych,

Libawskie Towarzystwo Akcyjne (dawniej Kieler) fabryka w Warszawie. 4291
Przedstawiciel na Łódź i okolice
EMIL HADRIAN, Łódź, Mikołajewska 100, TELEFON № 7-89.

Cud XX wieku

„Radość dla gospodyń”.
Nowo wynaleziony aparat do prania bielizny, „Pracznia Radość” pierze czysto i nadaje bielinie miękkość i połysk. Zużywa mało mydła, w godzinę wypiera do 300 sztuk bielizny od najdelikatniejszej do najgrubszej. „Pracznia Radość” niezbędna w każdym domu, bardzo łatwa w użyciu. W krótkim czasie zdobyliśmy kilka tysięcy zamówień świadcząco o jej praktyczności i taniości, kosztuje bowiem tylko 1 rb 80 kop. Za zamówienie pocztowym o 20 kop. drożej. Zamówienia adresować: Białystok ulica Aleksandrowska, fabrykant Urbańczyk, potrzebni agenci. 4289

W środę, 17 grudnia o 7 wiecz. zgubiono portfel czarny, skórzany, w którym oprócz pieniędzy znajdowały się różne notatki, bilety wizytowe, oraz paszport, wydany przez komisarza 7 cyrkulu policyi Warszawskiej, na imię Wacława Sokolewicza, a także weksel na rb. 50, podpisany in blanco przez Mateusza Domzala i weksel na rb. 30, płatny 15 października r. b., podpisany przez Antoniego Biernackiego. Ostrzeżenie przed nabyciem powyższych weksli, a zwłaszcza uprasza się o zwrócenie portfela do apteki, Przejazd 19.

Okazyjnie

bardzo tanio otrzymałem świeży transport resztek, solidne mustra na palta, burki. Wólczańska 27 mieszk. 3. 4220

Ogólnie znane

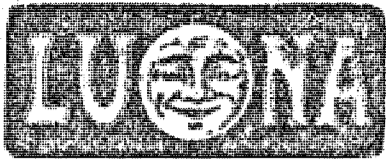
przepisywanie na maszynie prób, ustaw, kontraktów, rachunków, listów i t. p. Nauka pisania na maszynie „Adler” (Orzeł) i „Remington” od 5 rb. Ziełona 16, 4256

JUROKSIL
BEZ CHLORKU,
BEZ SODY,
BEZ MYDŁA
SAM PIERZE BIELIŻNE
Pacznia 20 kop

Wyłączna reprezentacja na Królestwo Polskie: Leon Bernhard i Syn w Warszawie. 4324

Nadzwyczaj tania WYPRZEDAŻ
KOŁNIERZY I MUFEK
w LEPSZYCH GATUNKACH
E. AJEER
ulica Piotrkowska № 9.
MAGAZYN KAPELUSZY.
Reperacje szybko i tanio. 4388

ZŁOTA RĄCZKA CZYLI DRAMAT W POWIETRZU

— Sensacyjny detektyw dramat w 3 wielkich częściach w wykonaniu pierwszorzędných angielskich artystów. —
NIEBYWAŁE EFEKTY!!! CIEKAWA TREŚĆ!!!

Walka byków w Madrycie

Nader ciekawe zdjęcia z tego-
rocznych walk.

!!! SENSACYJA !!!

TYGODNIK ILUSTROWANY — wypadki ostatniej doby.

KROLEWICZ BANŻA

wspaniała komedia w wykonaniu najlepszych francuskich artystów,

Ceny miejsc zwyczajne.

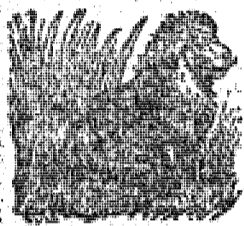
Najlepsza orkiestra w Łodzi.

Od dziś do poniedziałku

Od dziś codziennie w wielkiej obszernej poczekalni teatru Koncert
znanego tr. o cudownych dzieci

włącznie między innymi:

Braci Sienkiewiczów.

Olbrzymi Zwierzyniec

PIOTRKOWSKA 117.

Otwarty codziennie od godz. 10-ej z rana.

Spieszcie obejrzeć ciekawe egzemplarze świata zoologicznego:
Leśnego człoweka (Orang-Utang). Lwa morskiego z Północnego Lodowatego Oca-
nu. Latających psów znanych zaledwie od roku, a odkrytych pzez niemieckiego
zoologa Gekke i wiele innych ciekawych zwierząt, lwów, lwic, tygrysów, leopard-
dów, niedźwiedzi i t. d. Karmienie zwierząt o godzinie 9-ej wieczorem

4560

Karmienie zwierząt o godzinie 9-ej wieczorem

CASINO

Dziś do poniedziałku włącznie między innymi:

„Pożyczona drogocенność”

wstrząsający dramat detektywny w wykonaniu artystów amerykańskich.

ADOLAR REZERWISTA

wspaniała komedia „GAUMONT”, z przygód rekruta.

NAD PROGRAM:

„Bohaterstwo kobiety”

sensacyjny dramat w 5 wielkich
aktach w wykonaniu artystów
amerykańskich.

CENY ZWYCZAJNE.

4281

NAJLEPIEJ ZGRANY „SEXTET MUZYCZNY.”

CASINO

ODEON

Zaślubiny Amora

wybitny dramat w wykonaniu słynnej artystki NAPIERKOWSKIEJ z udziałem wybitnych artystów Br. PATHE w Paryżu.

NAD PROGRAM:

„Brylantowa kobieta”

sensacyjny dramat detektywny,
w wykonaniu amerykańskich ar-
tystów.

CENY POPULARNE. NAJLEPIEJ ZGRANY „QUARTET” MUZYCZNY w CAŁYM MIEŚCIE.

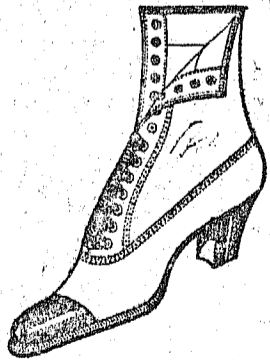
4283

ODEON

Skład win 1839
M. D. OKOJEWA
Dzielną № 11

Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!!

Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie
ten powinien pić Wino żołądkowe № 7, za-
twierdzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, za-
stawane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy cho-
robach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdził
świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., a
również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czer-
wonego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowane.
Wina żołądkowego № 7 w żadnych innych składach nie ma
jak tylko w składzie win M. D. OKOJEWA, Dzielną № 11.
OLWA do lampek 20 kop. funt. KNOTKI bezpłatnie.

Jan Janiec

Magazyn obuwia i kaloszy
petersb w wielkim wyborze.

PASTA ARISTOS

Sprzedaż hurt. i detaliczna.

Andrzeja № 24.

Zjednoczone fabryki
Wyrobów Ogniotrwałych
dawnej C. KULMIZ

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850
Oddziały fabryk: Mark-Redwitz w Bawarii i Halbstadt
(Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju;
Cegły szamotowe i Kinasowe;
Cegły odporne na działanie kwasów;
Płyty i murki.

Roczna reprodukcja około 120 milionów kgr. formowanych
przedmiotów.—Robotników obecnie około 1500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź—Pałac Szulca № 3,
Telefon 547. 129

Towarów kolonialnych i elektryczna

HURTOWY SKŁAD

PALARNIA KAWY

ORZECHY włoskie, ełmskie, kaukaskie, ta-
reckie i amerykańskie, rodzynki,
sałtanki, migdały, figi, śliwki, szaptała i grzyby saszzone,
wanilję, miód, ryż, cukier, herbatę, sól, śledzie, **masło**
syberyjskie i codziennie świeżo paloną **kawę**

POLECA

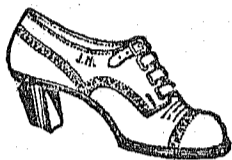
TEODOR WAGNER

Łódź, Piotrkowska 213

Telef. 5-91.

4042

Telef. 5-91.

Nagrodzony na wystawach złotymi i srebrnymi medalami

MAGAZYN OBUWIA

I. NOWAKOWSKI i S^{KA}

dawniej M. Kapuściński

Łódź, Piotrkowska 9.

Łódź, Piotrkowska 9.

Poleca wielki wybór obuwia ostatniej mody oraz kalosze. 4058

Nowość! Wiedeńska Tanagra Nowość!

SENSACYA Z WYSTAWY WROCKAWSKIEJ W 1913 r. W ŁÓDZK. SALI KONCERTOWEJ, DZIELNA 18

Otwarcie w sobotę, d. 20 grudnia o godz. 5-ej po poł.

Zachwycający Miniaturowi artyści z pierwszorz. namerami śpiewów i tańców.
Codziennie od 5 po poł. do 12 w nocy, w niedziele i święta od 3-ej po poł. 4344

**Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo
Pożyczkowo-Oszczędnościowe**

40 MIKOŁAJEWSKA 40

przyjmuje wkłady oszczędnościowe od których liczy procent od dnia włożenia, a miano-
wicie: na każde żądanie 4%, z 3-ch miesięcznym wymówieniem 4 1/2, z półrocznym 5 i z
rocznym 6%—przyjmuje również wkłady warunkowe poczynając od 12 kop., jednocześnie
przyjmuje członków i udziela pożyczek do wysokości 600 rubli.

Towarzystwo posiada skarbonki, które wydajd do domu w celu składania oszczędnoś-
ci; klucz od takowych znajduje się w biurze Towarzystwa.

Biuro otwarte jest codziennie od godziny 10-ej rano, do 3-ej po południu, oprócz
tego we wtorki, czwartki i soboty od godziny 6-ej do 8-ej wieczorem. 3727

**Teatr
SFINKS**

2 Zielona 2

Od dziś do wtorku niebywały program!
Między innymi „Sensacya

„POD MASKĄ”

Dramat z życia w 3-ch wielkich częściach w wyk. najlepszych art.
francuskiej firmy „Gaumont” część 4

Napowtórnej Służbie... Wspaniała komejda

RYBY

żywe, na nadchodzące święta poleca mleczarnia dóbr
Paprotnia i Walewice W. Szantyra

Przejazd 52, telefon 27-80. 4350

— Egzystująca od lat 22 —

**Pracownia haftów
i znaczenia bielizny
B. MAZURKIEWICZOWEJ**

Przejazd 16 — m. 24.

Poprzednia oficyna, 2 piętro.

Przyjmuje się uczennice.

Uczeń

OKAZYJNIE!

Wyprzedają na Gwiazdkę wel-
niane **portyery** za połowę ceny.

Wólczańska 27 m. 8,

przy Zielonej. 4340

do biura chemiczno-handlowego
ze znajomością języków chrześ-
cijanin potrzebny. Oferty pod
E. G. w adm. Rozwoju. 4312

Wrocław
6 minut od dworca głównego

Ul. Albredta 17
Róg Bischof-Str.

**Hotel
de Rome**

Tel. 777

Spokojnie położone w centrum miasta!

Niedaleko głównej poczty.

Mówią po polsku.

Wyborna kuchnia! Doskonałe oryginalne Piłzeńskie!

Pierwszorzędno urządzony. Pokoje od 2 do 4 marek.

SANTAL VERDY'EGO

nieškodliwy, bezwzględnie czy-
sty, o działaniu leczniczym nie-
zawodnym; leczy radykalnie
szybko rzeżączki świeże i za-
starzałe, oraz wszystkie choroby
dróg moczowych. Laboratoires
Bernat et Verdeille
20, rue Rambuteau Paris.
Sprzedaż we wszystkich aptekach
i składach aptecznych.
Żądać podpisu. 347

FARTUCHY

w wielkim wyborze i w najnowszych
fasonach poleca jako najstosowniejszy i
najpiękniejszy

PODAREK GWIAZDKOWY

Adolf Horak Piotrkowska 149
Tel. 14-26.

Każda pła-
ta o-
soba kupująca
otrzymuje bez-
płatnie fartu-
szek dla lalki.

W Niedzielę zamknięty!

Najstarszy i naj-
większy interes w tej
branży na miejscu. 4336

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA POLECA SIĘ

DROZDZĘ prasowane

Czyste, gwarantowanej dobroci z dóbr „Pilica” K. Arkusze-
wskiego. Sprzedaż detaliczna we wszystkich sklepach pie-
karskich, skład zaś i sprzedaż hurtowa w mleczarni dóbr
„Paprotnia i Walewice” PRZEJAZD № 52. Tel. 27-80. 4052

Na gwiazdkę!

W Lombardzie Akcyjnym

Mikołajewska № 23.

można nabyć różną biżuterię, pozostałą z licytacji, nową i uży-
waną, przerobioną i odnowioną. Duży wybór pierścionków prze-
ważnie damskich z brylantami i kolorowymi kamieniami najpiękniej-
szych i najmodniejszych fasonów. Ceny niskie. 4348

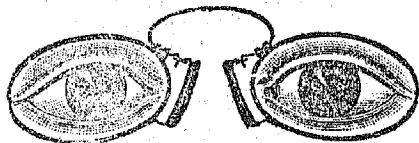
Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami:

fizycznym, chemicznym, fotograficznym, elektrotechnicznym i ortopedycznym

KAZIMIERZA ROSZAKA

(dawniej St. Lewiński).

NAPIĘKNIJSZE UPOMINKI GWIAZDKOWE!

w wielkim wyborze stanowią: Lornetki najnowszych fasonów od 4 rb. 50 kop., do 150 rb. sztuka, binokle i okulary złote, double, oksydowane, lorgnons, barometry, cyrkle Gerlacha, maszyny elektryczne, brzytwy i maszyny do golenia, latarnie magiczne, kinematografy, termometry, szczyrki i kompasy etc.

Duży wybór: narzędzi chirurgicznych, środków opatrunkowych, naczyń szklanych lekarskich i chemicznych, pasów rękawowych, bind damskich, inhalatorów, irygatorów, pończoch, oraz wiele innych wyrobów gumowych. **Wyłączna sprzedaż na Łódź, Zgierz i Pabianice** mikroskopów, przyrządów do badań krwi, aparatów polaryzacyjnych, mikrotomów i aparatów projekcyjnych znanej fab. E. Reicherta z Wiednia. **Reparacja wszelkich manometrów kotłowych i parowozowych, instalacja dzwonków elektrycznych, telefonów, piorunochronów, oraz ich konserwacja.** Ważne dla aptek i składów aptecznych. Wagi i ciężarki apteczne stemplowane. **Geny konkurencyjne.** 3991

turowych, bind damskich, inhalatorów, irygatorów, pończoch, oraz wiele innych wyrobów gumowych.

Poleca na nadchodzące święta

w niebywałym wyborze z dawnych zakupów

WINA, koniaki, likiery, rummy zagraniczne i krajowe.

WODKI Ryskie Wolfzmidta, Sztokmanskofskie, Rektyfikacji Warszawsk., Sznajdra i Jankowskiego.

FORTER Angielski w 1/4, 1/2, 3/4.

MIDY staropolskie na czas przedświąteczny, na spirtualia ustępuje 10%.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Import bezpośredni.

Rok założenia 1893.

Bakalie

Owoce świeże i suszone.

Orzechy

PIERNIKI firm: Wróblewskiego

G. Weesego, Złotego Ula i kaliskie.

KAWIOR Astrachański Cesarski.

RYBY wędzone, co 3-ci dzień nadchodzą świeże. Wielki asortyment towarów kolonialnych i delikatesów po cenach niskich, stałych. 4207

UWAGA! dla koneserów koniak firmy Boulestin z roku 1900, 1865, 1842 i 1810 r., towar bez konkurencyi. Import towarów bezpośredni.

Każda gospodyni

skorzysta, gdy będzie używać znany

buljon MAGGI^{ego} w kostkach.

Z jednej kostki, polanej tylko kwaterką wrzącej wody, otrzymuje się tyleż doskonałego rosolu, który można użyć do polepszenia smaku jałowych potraw i przyrządzenia zup mięsnych, sosów, jarzyn i t. p.

Prawdziwy tylko

z nazwą **MAGGI**

i marką ochr.

„krzyż gwiazda“

Wszędzie do nabycia.

Edward Przeździecki,

Adwokat przy Warszawskiej Izbie Sądowej i obrońca przy Arcybiskupim Sądzie konsystorskim, prowadzi sprawy cywilne, karne i konsystorskie. **niezależnym własnym kosztem**, reguluje zobowiązania hipoteczne przy pomocy kapitałów obcych, na żądanie przeprowadza gdzie należy **querendy, relacje apelacyjne, kasacyjne**, projekty kontraktowe, ustawowe i t. p.

Porozumieć się można listownie: **Warszawa, ul. Dobra № 64. Tel. 235-12** Czynnny w godz. zwykłych przyjęć. 4147

Tani sklep chrześcijański

szkła, porcelany i fajansu

Główna № 22.

4156

Aluminiowe naczynia kuchenne.

na wypłatę na dogodnych warunkach poleca

„T-WO ALUMINIUM“

Piotrkowska 174 m. 6. Tel. 25-77. Filia: Pańska 12, m. 10.

Poszukiwani zdolni agenci i agentki.

4150

Jan Styczyński

Łódź ulica Piotrkowska № 131. Tel. 14-05.

Handel Win i Towarów Kolonialnych

Na nadchodzące święta poleca:

Pierniki firm — Kaliskie, Mystkowskiego, Marszla, Warszawskie, Wróblewskiego, Aleksandrowicza, Złotego Ula oraz Toruńskie Wessego.

Wina Krymskie, Kaukaskie, Węgierskie oraz francuskie, białe, czerwone, Koniaki, Likierzy krajowe i zagraniczne renomowanych firm.

Kawior Astrachański, Amurski, Konserwy rybne, oraz bakalie mieszane. 4169

Zabawki dziecięce i towary galanteryjne

w wielkim wyborze poleca

Lud. ROESNER,

129. WÓLCZAŃSKA 129. 4222

Ceny przystępne stałe.

Zakład szewski

W. Górskiego

ULICA MIKOŁAJEWSKA № 32.

O ile chcecie być zadowoleni ze swego obuwia,

żądajcie w sklepach z obuwiem lub w składach aptecznych pół butelki oryginalnego „UCIL“ za 35 kop, posmarujcie tem podeszwy, a obuwiu przez 6 miesięcy zachowa swą elegancką nową formę, podeszwy pozostaną całe i nie przesuszą wilgoci ani chłodu. 4229

Nowo utworzony chrześcijański
SKŁAD WYROBÓW TABACZNYCH

pod firmą **Walenty Dyderski**
Piotrkowska Nr. 292,
obok poczekalni kolejki Łódź-Pabianice.

Poleca wyborowe gatunki tytoni, papierosów, cygar, zapalek oraz gilsz własnego wyrobu. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 271

**MAGAZYN KAPELUSZY DAMSKICH
i GALANTERYI**

Florentyny Chlebowskiej
ul. Zielona № 33, (Zielony Rynek)

ma zaszczyt polecić Szanownej swojej Klienteli duży wybór galanterii damskiej i męskiej po cenach bardzo niższych. Poleca również kapelusze damskie tanie i gustowne, także żalobne kapelusze na składzie. 3833

Magazy kapeluszy p. f. „Le Nouveau Monde”, Piotrkowska 26, W wigilię Bożego Narodzenia, magazyn będzie otwarty do 5-ej po południu. W pierwsze i drugie święto zamknięty. 4282

C. Kalinowskiej

Skład wędlin
J. KIJAKA

Widzewska nr. 127, tel. 27-02.
Filia: Piotrkowska 71, tel. 30-17.

Przy fili salon dla śniadań i kolacyj.

UWAGA: Prócz tych sklepów żadnych innych nie posiadam.

W mieszkaniu jubilera b. p. 4508

Maurycyego Gutentaga,

Nowy-Rynek, pierwsze piętro, odbywa się dalszy ciąg wyprzedaży złota, srebra i t. p. Tamże obrazy znanych malarzy, tanio do sprzedania.

Sklepu niema! Pierwsze piętro!

NA GWIAZDKĘ!

OGROMNY WYBÓR KSIĄŻEK PODARUNKOWYCH DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH, ZE WSZYSTKICH DZIAŁÓW WIEDZY I LITERATURY, W OZDOBNYCH OPRAWACH—poleca

KSIEGARNIA LUJWIKA FISZERA
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA № 48.

Nb. Dla wygody Sz. Klienteli, Księgarnia w ostatnie 3 niedziele przedświąteczne otwarta od godz. 1—6.

Jedno z tutejszych Towarzystw Akcyjnych potrzebuje

doświadczzonego buchaltera.

Wynagrodzenie początkowo 150 rb. miesięcznie. Posada do objęcia zaraz. Oferty we wszystkich trzech językach krajowych uprasza się składać pod „F. I. 6” w adm. „Rozwoju”. 4286

Skład Materiałów Piśmiennych
MARYI STRZELECKIEJ
Zielona № 15, telefon 23-53.

poleca na gwiazdkę wielki wybór gier, albumów, teczek, notesów i wiele innych przedmiotów stosownych na podarki. 4005

PIERNIK

wyborny domowego wypieku do stać można Piotrkowska № 84, m. 7, telefon 14-15. 3577

Sklep kolonialno-spożywczy

położony w środku miasta, dobrze prosperujący do sprzedania od 1-go stycznia 1914. Wiadomość w piekarni W-go F. Michla, Nawrot 3. 4294

Remiza „BRISTOL”

Wynajem Karet

A. NEUMANA
ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-53

AKUSZERKA

K. OLSZEWSKA

przyjmuje chore, udziela porad, zamówienia na słabość, dla niezamożnych ustępstwa. **Złota № 12 róg Wysokiej.** 3738

4 KONIE

kare są do sprzedania jedno Lando, 2 powozy, jeden cały uprząg, koń z powozem. Wiadomość ul. Południowa nr. 40 u stróża. 4276

Lekarz - Dentysta

Piotr Włodarski
ul. Piotrkowska 113

przyjmuje od 9-ej do 1-ej i od 8-ej do 4-ej i pół. 4414

Dr. A. S. Tenenbaum

Piotrkowska № 145, tel. 24-16.
Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszki. 3783

Przyjmuje od 8-ej do 9-ej rano i od 5-ej do 7-ej po południu.

Dr. H. RUEGER

Nawrot № 1.

Choroby wewnętrzne. Od godz. 4—6 po poł. 2535

Dr. BOGUSZANSKI

b. ordynator szpitala św. Ducha w Warszawie. **Choroby kobiece.** Godziny przyjęć od 4—6. 2767

Przejazd Nr. 30

Dr. Roman Gloger

akuszer.

mieszka obecnie Nowy-Rynek 5. Godziny przyjęć: 8—11 rano, 5—7 po poł. Telef. 34-97. 4120

Dr. Wacław Bernard

choroby weneryczne, dróg moczowych i skóry. **Spacerowa 40 przy Andrzeja (9—1 i 5—8).**

Dr. H. Sankowski
Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).

Codziennie od 10—11 rano i od 4—6 po poł. **Telef 23-19.** 2532

Przeciw kokułuszowi, przy kaszlu, astmie, emfizemie, katarach krtań, oskrzeli i chorobach płuc, wzbudza apetyt, uspokaja nerwy, „Kosulin” aptekarza J. Saskiego w Brześciu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 847. Grand Prix w Hadze. — Cena flakonów 1 rb. Ządać wszędzie. — W Łodzi u Spiessa 1569—1.

Wszyscy nerwowi, mało-krwiści, słabi i cierpiący na brak apetytu i słabość serca winni przyjmować „BIOMALZ” naturalny środek odżywczy wzmacniający. Jest on smaczny i tani. Sprzedaż w aptekach i aptecznych składach po 85 kop. i rubli 1 kop. 50 „BIOMALZ” wzbogaca organizm w żelazo, wapno, fosfor i inne pożyteczne substancje. Przy nabywaniu należy zwracać uwagę na markę fabryczną „DWA KARZEŁKI”.

„BIOMALZ”

5717

Stanisław Jaworski

dawniej

M. Sprzączkowski (Orłow)

Handel WIN i towarów kolonialnych

egzystujący od 1879 r.

ul. Piotrkowska 54 (róg Dzielnej). Tel. 5-29.

POLECA:

4209

Wielki wybór **pierników** krajowych i zagranicznych oraz znane ze swej dobroci **bakalje.**

Hurtowy skład

Nafty, śledzi, soli, towarów kolonialnych i masła

M. Kurnatowski

ul. Wólczańska nr. 149, tel. 22-07.

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem w Belgii—srebrnymi i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod osobistym kierunkiem właścicielki. 5453

Na miejscu duży wybór manekinów.

WINAod 35 kop. do
15 rb. za but.**PIERNIKI**

z rabatem

15%**Bakalie**od 25 kop. za
funt wyborowe
codz. świeże.

4151

K. WOLSKI**Konstantynowska № 8**

(róg Zachodniej).

19-87 TELEFONU 19-87Likiery
Koniaki
Rumy
Wódki
krajowe
i zagraniczne.OWOCE
świeże i suszo-
ne.
Towary kolo-
nialne i delika-
tesy.MIODY staro-
polskie. Porter
angielski. Piwo
Stryckie, war-
szawskie
i miejscowe.**Uwaga!!!**Od Win i spirytualii do
swiat **10%** wyliczając
Szampańskie i Udzielne.
FILII NIE POSIADAM.Kawior Astra-
chański i Amur-
ski. Oliwa Ni-
cejska. Ryby
wędzone i ma-
rynaty.**L. BAUMGARTEN****Uwaga! Tylko Piotrkowska № 91, tel. 32-05 Uwaga!**

Polecen Szanownej Publiczności

Magazyn swój Wyrobów Gumowych

pierwszorządnych fabryk

Linoleum patentowane Libawskie z deseniami nawskroś do wyłożenia podłóg, Dywany i Chodniki, Obrusy ceratowe odpasowane i sztukowe w ładnych i gustownych deseniach, Kalosze Petersburskie, Obuwie filcowe, Portmonetki, Portfele, Torebki damskie, Piłki, Zabawki gumowe, Footbale, Artykuły podrózne etc. etc.

Kosztorysy na Linoleum, próby i cenniki gratis i franco.

4037

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić W. P. iż dnia 10-go b. m.

OTWIERAM SZKOŁĘ ARTYSTYCZNO-RZEMIESLNICZĄ
W ŁODZI PRZY ULICY DŁUGIEJ № 95.

W zakres robót wchodzi: Haft biały, kolorowy, wstążeczkowy, haft na gazie i t. p. Wszelkie roboty ręczne stylowe i fantazyjne, słojd w najszerszym zakresie, guzikarstwo, rysunki, modelowanie z gliny, introligatorstwo galanteryjne — wycinanki, sztuka stosowana: wypalanie na drzewie i aksamicie. Wytłaczanie na metalu (metaloplastyka) snyderstwo. Całkowite kursa dla nauczycielek robót i słojd, po ukończeniu których uczenie otrzymują patenty. Każdy dział może również być studyowany osobno. Zapisy przyjmuje się codziennie oprócz niedziel i świąt od godziny 12 do 5.

3543

HELENA WĘŻYKÓWNA.

**CHRZEŚCIJAŃSKI
SKLEP ZABAWEK**

ul. Placowa 3

(wprost kościoła św. Stanisława Kostki)
Polecą bardzo piękne i trwałe
zabawki własnego wyrobu:Pukawki, Sikawki, Wirowki,
Młynki, Trąbki i t. d.Również wszelkiego rodzaju cu-
dne ozdoby choinkowe 4176.

Choroby uszu, gardła i nosa

Dr. B. CZAPLICKIordynator szpitala Anny-Maryi
Piotrkowska 120. Tel. 32-35
Przyjmuje od g. 11—12 rano i o 1
5—6^{1/2} p. p. w niedziele i święta
od 10—11 rano. 3447**Dr. Jan Cadarski**

Akuszorya,

choroby chirurgiczne i kobiece

przyjmuje do 10 r. i 4—6 po poł.
ul. Cegielniana 9 m. 4. 3523**Dr. med. W. KOTZIN**

powrócił.

UL. PIOTRKOWSKA 71

Choroby serca i płuc,

Przyjmuje od godz. 10—11 rano

i od 4—6 po poł. 2597

№ telefonu 21—19.

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i weneryczne

ul. Mikołajewska 13.

Godziny przyjęć: od g. 9—12 i od 4 i pół
do 7 i pół wiecz., w niedziele i święta
od 9 do 12 i pół. Telefon № 23-31.

Przejazd № 8.

(starszy) Telef. 17-14

Dr. FRANCISZEK**KOZIDŁKIE MIDZ**

mieszka obecnie Przejazd № 8.

front, 1-e piętro.

Przyjmuje od 9^{1/2}—12 i od 6—8 w.**Dr. Feliks Skusiełecz**

Andrzeja 13

Choroby skórne, weneryczne

moczopłciowe.

Przyjmuje: od 9^{1/2} do 11-ej i od5—8. W niedziele i święta od 9^{1/2}

do 12-ej. Telef. 25—25. 507-r

Dr. Leon Wacław

OlszewskiChoroby wewnętrzne, żołądka i
kiszek Ewangelicka 5, przyjmuje
do 10 r. i od 4—6 po poł. 3039

TYSIĄCE

wyleczono z bronchitu z koktu-
szu, z zasturzałej chrypki i z róż-
nych przewlekłych kaszli i ka-
tarów płuc preparatem Fagosol.
Ciężkie bardzo wypadki chorób
płucnych leczą się radykalnie w
krótkim czasie. Fagosol zasto-
sowany natychmiastowo przy
pierwszych symptomatach po-
wyższych chorób zapobiega roz-
wojowi śmiertelności, co często się
przy tych chorobach zdarza. Kto
dba o zdrowie płuca bezwarunko-
wemu winien używać Fagosol,
który jest ostatnim słowem nauki
na polu leczenia chorób
płucnych. Żądać we wszystkich
aptekach i składach aptecznych.
Reprezentant: Towarzystwo Che-
mików, Warszawa. 3995**Odciski**

brodawki, zgrubiałą skórę

usuwa najskuteczniej znane i na-

grodzone

Wielkim

Złotym

Medalem

w Paryżu

ARAGO

ST. GÓRSKIEGO w Warszawie

Leszno № 12. Cena 35 i 60 kop

Żądać wszędzie. Wystrzegać się

naśladownictw. Zwracać uwagę

na markę Gładyator. 1827

BluzkiZamiast 3 rb. 1 rb. 55 kop 500
odpasowanych bluzek, czysto
wełnianych z jedwabnymi pa-
seczkami, w różnych kolorach
i pięknych deseniach sprzedaje
się hurtowo i pojedynczo po rb. 1
kop. 55 za sztukę. Adres: Sa-
walska nr. 5 m 2 front przy ul.
Zarzewskiej Tramw. nr. 4. 4284